

de bietplanter

CBB

Betteraviers belges – Belgische bietentelers

INTERVIEW

Drie decennia ten dienste van de suikerbietenteelt

MAAK KENNIS MET
Verandering vs
stabiliteit

CAMPAGNE

Een terugblik op de
campagne 2024

In dit nummer:

- 3** EDITO
- 4** IN'T KORT
- 5** OPINIE - ISCAL
- 7** REPORTAGE
- 8** TIENSE SUIKERRAFFINADERIJ
- 12** ISCAL
- 14** INTERVIEW - ANDRÉ WAUTERS
- 18** KBIVB
- 28** MAAK KENNIS MET
- 32** SUIKERMARKT
- 33** OPCO
- 34** VARIA SUIKER

Februari: een maand van telersvergaderingen

Februari stond in het teken van plantersvergaderingen om de balans op te maken van de voorbije campagne. De algemene vergadering van CoCo Hainaut-Ischal werd drukbezocht. Er werden een aantal interessante onderwerpen besproken, waaronder een presentatie van Elisabeth Lacoste, secretaris van de CIBE. Zij gaf een overzicht van de belangrijkste politieke en technische kwesties waarmee Europa momenteel wordt geconfronteerd: nieuwe ziekten, decarbonisatie en controle van actieve stoffen die in de bietenteelt worden gebruikt, herziening van de doelstellingen van de green deal, de overeenkomsten tussen de EU en Mercosur en tussen de EU en Oekraïne, enzoverder. Tijdens de vergaderingen van CoCo Vlaanderen lag de focus op de laatste vooruitgang in onkruidbestrijding en de strijd tegen schimmelziekten, en op een gedetailleerd onderzoek van de eindafrekening voor bieten geleverd in 2024/25 aan Ischal.

Wat de Fédé-RT betreft, bleef de mobilisatie van de telers sterk, ondanks het uitblijven van een akkoord over de compensatie voor de te lange campagne. Begin maart werden bijeenkomsten gehouden van het verbond dat telers groepeerde die in het Vlaamse Gewest aan de TS leveren.

Wat de TS betreft maken telers zich vooral zorgen over het onderhoud van de fabrieken. En terecht: het is ondenkbaar dat onze bieten, de vrucht van onze arbeid, in gevaar komen door een gebrek aan verwerkingscapaciteit. Het is een kwestie van respect voor telers en coöperanten.

2024 lijkt een zwaar jaar te worden, met lage opbrengsten als gevolg van de weersomstandigheden en de aanwezigheid van cercosporiose. Een ziekte met een directe impact op de rijkdom van de bieten. Voeg daar de lage prijzen aan toe en dit zou wel eens een jaar kunnen worden om snel te vergeten ... alweer! De uitdagingen zijn vooral ontmoedigend voor onze jonge telers en voor degenen die voor 2025 in de teelt investeerden. Als politici eindelijk hun verantwoordelijkheid nemen door de Oekraïense import te beperken en een steviger standpunt in te nemen voor ze vrijhandelsovereenkomsten ondertekenen met andere suikerproducerende landen, dan zouden de prijzen kunnen verbeteren.

De omstandigheden om te zaaien lijken beter dan in 2024, maar niets is zeker. Met steeds minder gewasbeschermingsmiddelen wordt het telen van bieten een echte uitdaging: onkruidbestrijding, de dreiging van plagen en de noodzaak om schimmelaantastingen te voorkomen. Vandaag moeten we deze bedreigingen aanpakken met steeds minder middelen ter beschikking.

Zowel beleidsmakers als suikerverwerkers moeten dit contract serieus nemen. Deze laatsten, geobsedeerd door de zoektocht naar de laagste prijs, vergeten onze engagementen op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid en kopen soms in bij leveranciers met dubieuze sociale omstandigheden en die gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die bij ons verboden zijn.

Ik hoop dat dit in 2025 tegengesproken wordt en dat we eindelijk een goed bietenjaar zullen hebben. Met prijzen die de winstgevendheid van onze boerderijen garanderen.

Joseph Cleiren
Voorzitter CBB

Ik wens u allen een goede campagne!

In't kort

**Oostenrijk: vermindering van het suikerbietena-
reaal tegen 2025: 30.000**
ha voorzien tegenover
44.000 ha in 2024. De
redenen hiervoor zijn
dalende EU-prijzen en sui-
keroverschotten op de Euro-
pese markt, en daarbovenop de
rechtenvrije invoer van Oekraïense
suiker in het kader van de vrijhandels-
overeenkomst tussen de EU en Oekraïne.

**Polen: de suiker- en chocoladepro-
ductie vestigde nieuwe records.**

De suikerproductie overschreed
de 2,5 miljoen ton voor het
seizoen 2024/25, volgens de
vereniging van suikerpro-
ducenten, dankzij gunstige
weersomstandigheden. De
chocolade-export steeg in
de eerste 11 maanden van
2024 met 5% ten opzichte
van het jaar ervoor.

**De Thaise suikerproductie
voor het seizoen 2025/26 zou
het hoogste niveau in zeven**

jaar kunnen bereiken omdat
lagere cassaveprijzen telers aan-
moedigden om meer suikerriet te
produceren, aldus Reuters. De Thaise
suikerproductie zal naar verwachting
11,5 miljoen ton bedragen.

**India: suikerproductie voor 2024/25 daalt naar 27
miljoen ton,** volgens de 'National Federation of Coope-
rative Sugar Factories Limited' (NFCSF), vergeleken met
de 31,9 miljoen ton die in 2023/24 werd geoogst. Veel
van de 531 actieve suikerfabrieken in het land sloten
voortijdig door een tekort aan suikerriet. De gemiddelde
suikerextractie bedroeg 9,09%, vergeleken met 9,87%
vorig jaar.

**Australië: grote verliezen voor de suikersector door
overstromingen** in februari in de belangrijkste suiker-
producerende gebieden. Volgens de vereniging van Aus-
tralische planters 'Canegrowers' zouden de verliezen,
geschat op een half miljoen tot een miljoen ton suiker-
riet, de producenten ongeveer 19 miljoen euro kosten.
Verschillende suikerfabrieken en de spoorwegen die het
suikerriet naar de fabrieken vervoeren, zijn beschadigd.
De suikerproductie is momenteel opgeschort voor het
regenseizoen en zal pas in mei worden hervat.

Quo vadis, Iscal ? Waar gaan we naartoe?

Stefaan Van Haecke, bietenteler en secretaris CoCo Vlaanderen CoCo Iscal

From
another
point
of view

things
look
different.

Meestal voel ik me niet
geroepen om me snel in
iemand anders te verk-
leden, maar tijdens DE
week van carnaval zich
vragen stellen rond de
toekomst van de bieten-
teelt en zijn fabrieken (
hier Iscal), dan kom je al
vlug bij een verkleed-
partij in Madame Soleil
en haar glazen bol... Die

outfit-switch ga ik niet doen, een glazen bol heb ik niet,
maar vragen stellen bij de toekomst, lijkt me wel een
taak als secretaris - met de nadruk op VRAGEN! (het
laat u als lezer vrij om ook eens een 'De Weverken' te
doen: **"Interdum quaestio ipsa responsum continet."**
→ Soms bevat de vraag zelf het antwoord).

Met de (verrassende) overname van Sucrierie Lesaffre
Frères door Cristal Union op 5 februari en een kleine
maand na de sluiting van de suikerfabriek van Soup-
pes-sur-Loing van de familie Ouvre, verdwenen in
Noord-Frankrijk de laatste suikerfabrieken die steunden
op een private, familiale aandeelhouders structuur. De
fabriek van Lesaffre Frères is goed voor de verwerking
van ongeveer 8.000 ha suikerbieten, die van de familie
Ouvre voor +/- 5.000 ha.

Hierdoor wordt Iscal zowat de enige suikerfabriek in
het Europees kerngebied van de suikerbieteelt, die nog
voor het overgrote deel in handen is van een familiale,
private aandeelhoudersgroep. De vraag stellen: hoe
houdt Iscal zich in de toekomst staande in een derge-
lijke veranderend landschap, en in een, op zijn minst,
turbulente suikermarkt, is evident. Hier geldt dezelfde
vraag voor ons als bietenplanter. Hoe houden wij ons
staande in deze storm? Zou het antwoord kunnen zijn
dat we elkaar nodig hebben? Want zonder suikerfabriek,
geen bietentelers, maar ook: zonder bietentelers, geen
fabriek!

Waar het verschil tussen Iscal en bovenstaande geslo-
ten fabriek (Ouvre) duidelijk is: Iscal heeft de laatste
jaren wel geïnvesteerd in haar productieapparaat.
Weliswaar na een duidelijke periode van stand-still,
met als gevolg een strek dalende dagelijkse productie-
capaciteit en bijhorende stijgende operationele kosten,
na herhaaldelijke vraag van haar plantersorganisaties
CoCo Vlaanderen en CoCo Hainaut-Iscale, en geholpen
door een stijgende suikermarkt. De vraag is of men de
komende jaren het noodzakelijk investeringstraject wil
blijven ondersteunen, nu de markt door troebel water
vaart?

Het operationele luik betreft de IN-zijde van de fabriek.
Als die goed functioneert, dan zit je al halverwege...

Xpro™

Hogere opbrengsten
met een fungicide
op basis van
Xpro technologie

www.cropscience.bayer.be

Gedeponeerd handelsmerk Bayer Group. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor verdere productinformatie met inbegrip van
gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be.

Aan deze IN-zijde zitten ook wij als leveranciers. Onze eigen IN-zijde vaart ook in troebel water: hogere teeltkosten, wegvallende middelen en nog meer beperkende regelgeving... Wil de fabriek een goed functionerende IN-zijde, dan kan je de vraag stellen, wil zij ook investeren in haar planters, om zo op dat vlak een gewaarborgde continuïteit te hebben?

Met de IN-zijde zit je **pas** halverwege: de UIT-zijde is van nog groter belang. Wanneer de prijzen onder druk komen te staan, dan stelt een economische wetmatigheid: ontloop risico's door differentiatie. Een suikerfabriek produceert echter nu eenmaal suiker. Differentiatie in verkoop producten is dus niet eenvoudig. Voor een 'trial and error'-beleid, zoals bij COSUN, om uit suikerbieten meer afgeleide plantaardige producten op de markt te brengen, heb je een sterk uitgebouwde research afdeling nodig. Voor dit laatste heb je enorm veel kapitaal nodig, investeringsgeld dat je niet mag en kan verwachten bij een fabriek in de grootteorde zoals Iscal. Maar hoe kan/wil/zal Iscal zich dan wel differentiëren van de anderen?

Zal Iscal zich manifesteren als degene die de meest duurzame suiker op de markt brengt? Net nu de CSRD of kort gezegd de duurzaamheidsreportage waaraan Europese bedrijven verplicht zijn, wat wordt afgezwakt binnen Europa, wegens een te grote administratieve belasting

Wanneer dit de mars versie is die Iscal wil uitgaan, dan zal deze zich ontegensprekelijk ook uiten in duurzaamheidseisen naar haar planters toe. Moeten wij hier als planters in meegaan? Is Iscal in dit geval bereid om ons voor de uit te voeren inspanningen voldoende te vergoeden? – niet vergoeden, maar voldoende te belonen?!

Een ander pad, die Iscal al zeker wil zal bewandelen, is om extra inkomsten te genereren uit hun CO₂-reductieplan. Extra inkomsten uit hun 'groene' certificaten, deels opgebouwd door energie opgewekt door de telkenjare grotere hoeveelheden perspulp die vergist worden. Perspulp die qua eigendomsrecht tot de planter behoort. Kunnen wij als planters leven met het moeilijke idee dat er een onderscheid is tussen een waarde voeder en een waarde energie voor de perspulp? Wat ook de volgende vraag impliceert: kan Iscal leven met het idee dat als de energie duurder wordt, het deel perspulp die naar energie gaat, ook duurder moet vergoed worden?

Ook voor ons als bietenteler is de Uit-zijde van groot belang: wat krijgen wij voor onze bieten betaald? Hoe kunnen we zorgen dat onze prijs de hoogst mogelijke is, rekening houdende met de suikermarkt? Springen wij mee in de hierboven vermelde extra duurzaamheidseisen? Hoe kunnen we zorgen dat de fabriek bereid is om meer te betalen voor de door mij geleverde bieten? Moeten we proberen rijkere bieten te leveren, die ook rijkelijk

(whats in a word?) betaald worden? Veel vragen, dus veel om te bespreken. Binnen het overleg tussen de CoCo's en Iscal is er duidelijk veel werk aan de winkel. Win-win moet de doelstelling zijn. Wat ons beide (fabriek én planters) sterkte kan zijn: binnen dit fabrieksoverleg blijven we altijd praten, goedschiks of kwaadschiks, naar een oplossing wordt altijd toegewerkt. Ondanks dat we ondertussen in een Trumpiaanse wereld zijn terecht gekomen, een dictaat van één zijde werkte vroeger niet, en zal ook nu en in de toekomst niet werken binnen CoCo-Iscale!

JOSKIN Polska: een strategisch voordeel voor de JOSKIN Groep

In 1999 maakte de JOSKIN Groep een strategische keuze door een productiesite in Polen te openen. Vandaag is deze vestiging uitgegroeid tot de grootste industriële infrastructuur van de groep en een pijler van haar groei. In het kader van ons partnerschap kregen we de kans om de fabriek in Trzcianka te bezoeken, een belangrijke speler in de landbouwmechanisatie.

Loïs Penasse

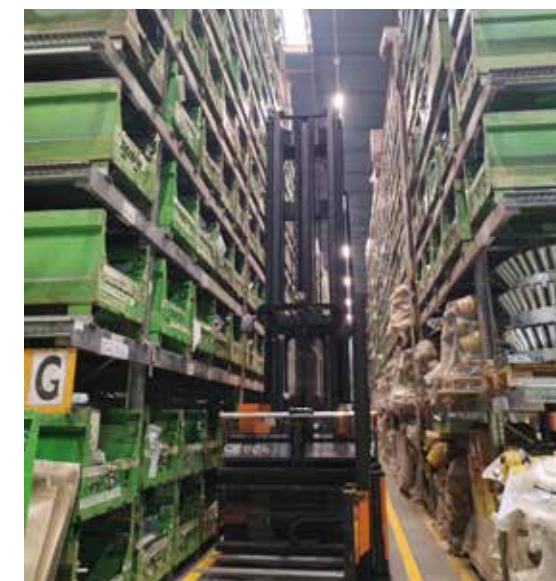
Een doordachte uitbreiding als antwoord op industriële uitdagingen

Door een tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten in België koos Victor Joskin voor Polen vanwege zijn industriële expertise en bloeiende landbouwsector. Wat begon als een onderaannemingsatelier, groeide al snel uit tot een belangrijk productiecentrum.

Een site in volle ontwikkeling

JOSKIN Polska beslaat 25 hectare, met 72.000 m² aan infrastructuur en 380 werknemers. De rol van de site blijft groeien dankzij:

- Een moderne verzinkingsinstallatie sinds 2010.
- Semi-geautomatiseerde verfstraten.
- Gevarieerde productiecapaciteiten, van lasersnijden tot eindassemblage.
- Een Technic Center gewijd aan opleiding.

Aanvulling op de Belgische vestiging

De uitbreiding in Polen doet geen afbreuk aan de centrale rol van de vestiging in Soumagne, die het hart van de groep blijft. Integendeel, deze gedeeltelijke delocalisatie heeft bijgedragen aan het behoud van werkgelegenheid in België en het versterken van de internationale concurrentiepositie.

Een toekomst gericht op innovatie

JOSKIN blijft investeren om zijn productiecapaciteit te verhogen en nieuwe technologieën te ontwikkelen. Zoals Victor Joskin benadrukt: "Als de motor van JOSKIN in Soumagne staat, dan is JOSKIN Polska de transmissie die de activiteit van de groep aandrijft."

Met deze uitbreiding past JOSKIN zich aan de veranderende markt aan en waarborgt het een duurzame en kwalitatieve productie ten dienste van de landbouwers.

Terugblik op de campagne

In dit artikel blikken we terug op de campagne 2024. Onderstaande elementen hebben we reeds toegelicht op de plantersvergaderingen van Fédé-RT en Verbond.

Loïs Penasse

Prestaties van de fabrieken

Tienen: een stabiele campagne met enkele aanpassingen

De fabriek in Tienen hield over het algemeen een stabiel tempo aan, ondanks drie vertragingen aan het begin van de campagne door een beschadigde pulpband. Na twee mislukte pogingen tot reparatie is de band uiteindelijk vervangen. Tegen het einde van de campagne zorgden leveringen met hout (afkomstig van percelen die vroeger beplant waren met laagstamfruitbomen) voor verstoringen.

Longchamps: een opeenvolging van storingen met impact

- Zoals u weet, kampte de fabriek in Longchamps met talrijke technische problemen, waarvan hieronder een beknopt overzicht:
- Defecte pulpband
 - Lekkages in de warmtewisselaar en de stoomketel
 - Storing in de circulatiepomp van de verdamping
 - Filtratieproblemen (onafhankelijk van de kwaliteit van de bieten)
 - Vastgelopen stoomklep
 - Uitval van de kalkovenmotor
 - Twee stroomonderbrekingen
 - Moeilijkheden door de lage algemene opbrengst van de fabriek

Deze storingen leidden tot stilleggingen die de leveringsorganisaties verstoorden. Op dit moment zijn de gesprekken over compensaties voor vertraagde leveringen nog gaande. We houden u op de hoogte via een nieuwsbrief.

Ontvangst en controles

De receptie in Tienen heeft tijdens de intercampagne een nieuw IT-systeem ingevoerd. Enkele aanpassingen waren nodig bij de start van de campagne, maar de situatie is snel gestabiliseerd. Ondanks de algemene goede werking liet de reiniging van het tarragebouw in Longchamps te wensen over. De stilleggingen hadden kunnen worden benut om de netheid van de site te verbeteren.

- Er werd een significant verschil in suikergehalte vastgesteld tussen de twee recepties. Uw vertegenwoordigers voeren gedurende de hele campagne statistische analyses uit, waaronder een vergelijking van de suikergehaltes van de bieten. Deze vergelijking wordt niet willekeurig uitgevoerd en moet aan twee voorwaarden voldoen :
- De bieten moeten afkomstig zijn van dezelfde hoop.
 - In elke fabriek moeten 3 leveringen van die hoop gebeuren.

Gedurende vijf weken (van 14/10 tot 3/11, van 11/11 tot 17/11 en van 27/01 tot 2/02) vertoonden bieten van dezelfde hoop die in Longchamps werden geleverd, een hoger suikergehalte dan die in Tienen. Er zijn correcties uitgevoerd. De waarschijnlijke oorzaak is een overschot aan water in het tarragebouw van Tienen. Deze correcties worden eind maart uitbetaald.

Resultaten en opbrengsten

De campagne startte op een verschillend tijdstip: Tienen begon op 23 september 2024 en Longchamps op 7

Usine	Tare terre	Tare végétale	BNC	Richesse	t/ha
LNG	7,10	0,17	4,45	16,16	79,60
TNN	6,33	0,35	3,34	15,66	79,10
TS	6,67	0,27	3,83	15,88	79,30

oktober. Beide fabrieken beëindigden hun activiteiten op 6 februari 2025, na 137 productiedagen. Ondanks de lange campagne konden alle bieten worden verwerkt.

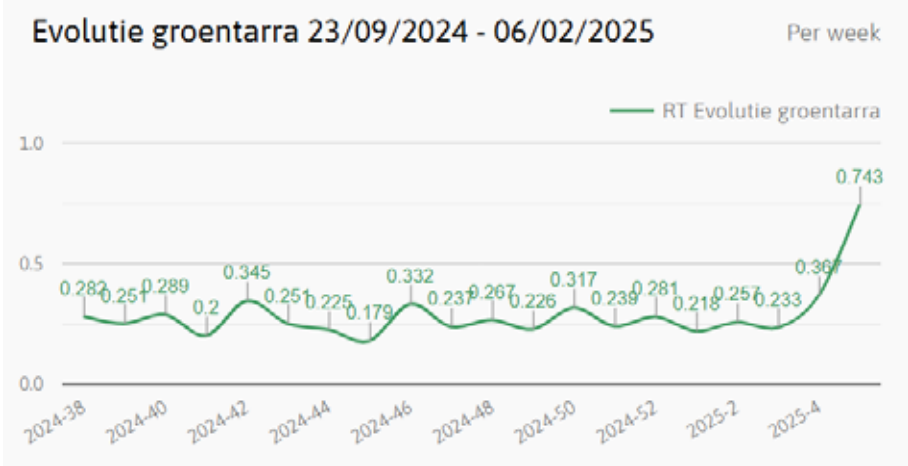
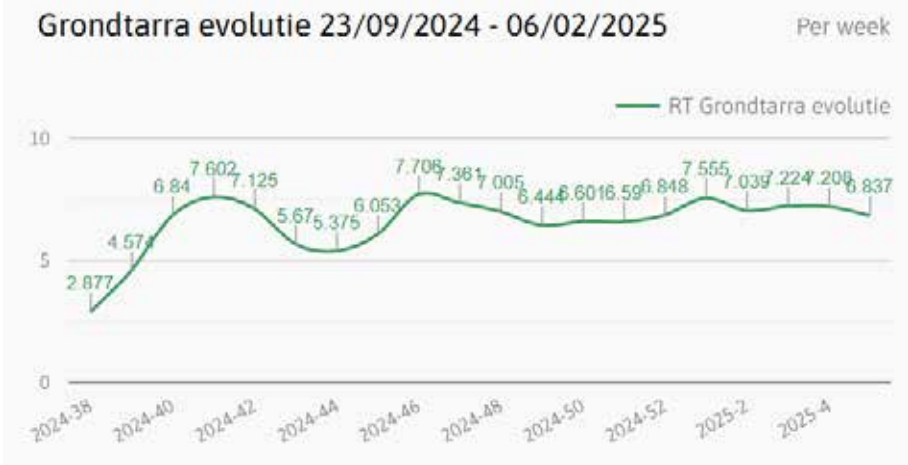
Grondtarra en weersomstandigheden

De gemiddelde grondtarra, vastgesteld op 6,67 %, is de hoogste in tien jaar. De verschillen tussen Longchamps en Tienen zijn te wijten aan de variatie in bodemtypes. Het TopTex-effect kon dit jaar niet worden waargenomen door de vele leveringsvertragingen. De afdekzeilen van sommige hopen werd afgenomen om vervolgens enkele dagen in de regen te liggen, wat de grondtarra verhoogde.

Aanpassing van de tarrapivots en impact op de fabrieken

- Door deze verhoogde gemiddelde grondtarra en om dichterbij het gemiddelde te komen, werd het grondtarrapivot aangepast voor fabrieksleveringen. Er werd een neutrale zone gecreëerd tussen 3 en 7 %. Dit betekent:
- Een bonus van € 10/t voor leveringen met minder dan 3 % grondtarra.
 - Een malus van € 10/t voor leveringen met meer dan 7 % grondtarra.

De compensaties voor het laden van axen/faux-axen werden aangepast met een verschuiving van 4 %. Aanvankelijk ontvingen jullie € 1,32/t bieten voor leveringen met een grondtarra tot 6%. De premie

werd lineair afgebouwd tot 11%. Vanaf 11% grondtarra ontving men € 0,45/t bieten. Dit jaar zijn de “grenzen” verlegd naar respectievelijk 10% en 15% (in plaats van 6% en 11%). De groentarra nam sterk toe aan het einde van de campagne. Een verlenging van enkele weken zou kritieke vertragingen in de fabrieken hebben veroorzaakt, waardoor de volledige verwerking van de bieten in gevaar zou komen.

Niet-conforme bieten en suikergehalte

- Het percentage niet-conforme bieten bleef binnen de norm:
- 1,6 % van de hopen vielen onder boete 2 (tussen 18 en 25 NCB = € 0,55/t).
 - 0,6 % onder boete 3 (> 25 NCB = € 2,75/t).

Het suikergehalte en de opbrengst waren echter teleurstellend. Het zaai-tijdstip, dat liep van half maart tot begin juni, en het gebrek aan zonlicht

zorgden voor een grote variabiliteit in de resultaten tussen telers en zelfs binnen percelen. Het gemiddelde suikergehalte is het laagste sinds 1988. In 2023 had 97 % van de hopen een suikergehalte tussen 14,5 en 17 °Z, tegenover slechts 90 % dit jaar. Het aantal hopen onder de 14 °Z is zes keer zo hoog.

Gedurende het grootste deel van de campagne bleef het gemiddelde suikergehalte stabiel tussen 15,5 en 16 °Z, voordat het tegen het einde van het seizoen daalde.

Onderplanning

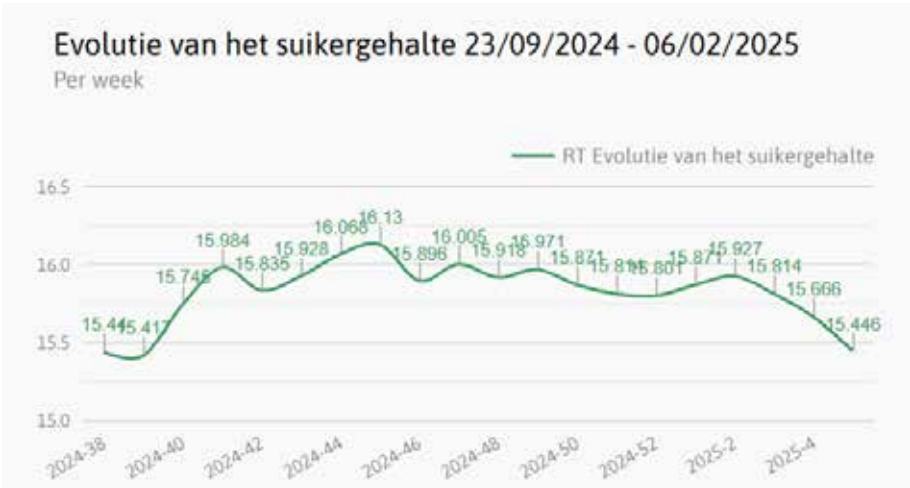
Veel telers werden ondergeplannificeerd. Volgens gegevens van de TS heeft 70% van de telers meer geleverd dan oorspronkelijk gepland. Deze onderplanning speelt een grote rol in de planning en onvoorziene omstandigheden.

Pulp

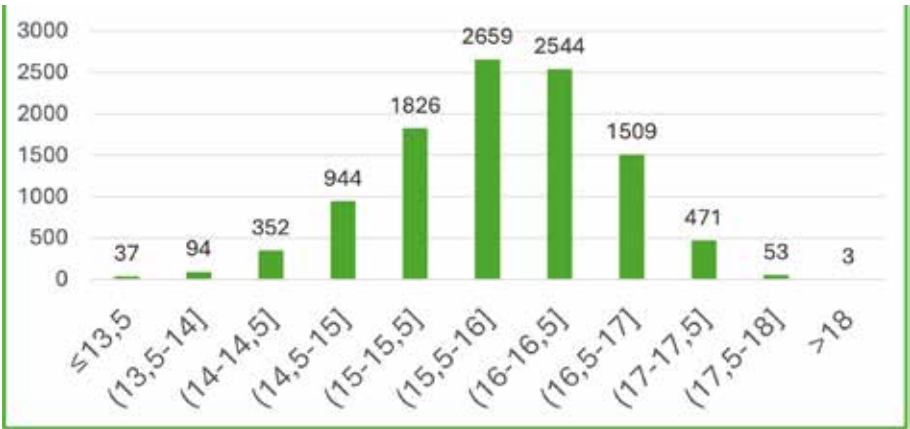
De kwaliteit van de pulp in Longchamps was zeer wisselvallig. De fabriek kende constante stilleggingen en heropstarten, waardoor de pulp tegen het einde van de campagne van slechte kwaliteit was. Dit werd verergerd door de stillegging van een van de persen. De fabriek had grote moeite om de laatste pulphoeveelheden af te zetten. Slechts 4% van de pulp ging naar de handel.

Afdekking en extra-afdekking

Er zal geen vergoeding voor extra-afdekking worden uitgekeerd door TS. De TS is echter bezig met het organiseren van een inzameling van zwarte zeilen bij de fabriek.

Verdeling van het suikergehalte per klasse:

Eindcampagnebesprekingen 2024 en contract 2025

Helaas zijn de eindcampagnebesprekingen nog niet afgerond. Een vergadering is gepland midden maart om de laatste maatregelen met betrekking tot de campagne 2024 en uw contract voor 2025 te bespreken.

Uw syndicaat heeft het contract voor 2025 nog niet ondertekend, omdat we het niet eens zijn met de door TS voorgestelde voorwaarden:

- Een minimumprijs van € 30/t bij 17°Z. Het eerste voorstel van de TS was een prijs van € 26,5/t. Na meerdere vergaderingen zijn we gekomen tot de prijs van € 30/t. Dit blijft teleurstellend.
- Integratie van een percentage van de exportprijs van suiker in de referentieprijsberekening. Wilt u weten hoe die prijs wordt berekend? Lees dan het artikel in de Bietplanter van november 2024.

De volgende voorstellen zijn al geaccepteerd:

- Afschaffing van het aanvullende contract (-15% ingezaaid areaal).
- Wijziging in de betaling van bieten buiten contract. De eerste 5% extra wordt betaald tegen 75 % van de contractprijs, alles boven de 5% tegen 50 %.

Deze maatregelen moeten een overproductie van bieten vermijden, wat de suikerhoeveelheid op de markt zou verhogen en de suikerprijs – en dus de bietenprijs – laag zou houden.

Duurzaamheidsmaatregelen 2025

TS biedt opnieuw betaalde duurzaamheidsmaatregelen aan. In 2025 worden enkele belangrijke wijzigingen doorgevoerd, zoals het schrappen van de Greencard en nieuwe beperkingen op bloemenstroken.

Belangrijkste wijzigingen voor 2025

- Afschaffing van de Greencard.** De Greencard, die telers in staat stelde hun duurzaamheidsverbintenissen vast te leggen, wordt dit jaar niet aangeboden. Dit komt doordat de kaart meerdere jaren geldig blijft, waardoor vernieuwing in 2025 overbodig is;
- Beperkingen op bloemenstroken.** In tegenstelling tot vorig jaar mogen telers hun bloemenstroken niet langer op de locaties van de silo's van de vorige campagne aanleggen. Voortaan mogen deze uitsluitend aan de rand van de bietenpercelen van 2025 worden geplaatst.

Duurzaamheidsmaatregelen en bijhorende vergoedingen

Hier zijn de belangrijkste acties die telers in 2025 kunnen ondernemen:

- Bloemenstroken:** enkel aan de rand van de bietenpercelen van de campagne 2025, met een limiet van 1% van het totale bietenareaal. Vergoeding: € 0,35/m² (binnen het toegewezen budget);
- Gedetailleerde gegevens 2024:** aanleveren van teeltgegevens (bemesting, bodembewerking, gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, bladaanalyse, enz.). Vergoeding: € 250/teler;
- Stikstofprofiel van de bodem vóór het zaaien:** analyse van het stikstofprofiel vóór het zaaien, met een maximum van 1 analyse per 2 ha. Vergoeding: € 20/analyse;
- Vermindering van 20% minerale stikstof:** toepassing van maximaal 80% van de aanbevolen dosis door het laboratorium of minder dan 50 eenheden minerale stikstof. Deze maatregel is gekoppeld aan deelname aan maatregelen 2, 3 en 5. Vergoeding: € 0,25/t gecontracteerde bieten;

- Gedeeltelijke gegevens 2025:** bevestiging van de toegepaste stikstofdoseringen. Vergoeding: € 200/teler.

Deelnamevoorwaarden

Geïnteresseerde telers moeten zich vóór 13 december 2024 inschrijven voor de stikstofanalyses en vóór 28 februari 2025 voor de bloemenstroken. De controle van de gegevens zal door een onafhankelijke auditor bij een steekproef van telers worden uitgevoerd, om de betrouwbaarheid van de verzamelde informatie te waarborgen.

We zijn ons ervan bewust dat deze deadlines inmiddels verstreken zijn. Theoretisch gezien is inschrijven niet meer mogelijk. Als je echter sterk gemotiveerd bent om deel te nemen, raden we aan contact op te nemen met je landbouwkundige, die kan nagaan of een laattijdige deelname nog mogelijk is.

Doelstellingen en opvolging van de gegevens

De verzamelde individuele gegevens worden niet gedeeld met derden, behalve in geanonimiseerde vorm in het kader van wetenschappelijke studies. Ze zullen worden gebruikt om de algehele evolutie van de broeikasgasuitstoot in de sector te monitoren en telers een nauwkeurig evaluatie-instrument voor hun gewassen te bieden.

Deze aanpassingen zijn bedoeld om de impact van duurzaamheidsmaatregelen te versterken, terwijl ze ook tegemoetkomen aan de verwachtingen van suikerafnemers en andere partners in de sector.

Isca! balans van de campagne

Stefaan Van Haecke

Kort samengevat: turbo verwerkings-snelheid met erg tegenvallende opbrengsten.

De afgelopen campagne binnen Isca! kenmerkte zich door een voor, de fabriek ongewoon hoge verwerkings-snelheid. Ondanks een dip onder de 10.000 in week 12, veroorzaakt door een kleine brand in de kalkopslag, en een veranderende aanpassing van de snijdsels, kwam het gemiddelde voor de totale campagne uit op een verwerking van een flinke 10.500 ton bieten per dag. In combinatie met een tegenvallende ha-opbrengst zorgde dit voor een ultra korte campagne van 103 dagen, en was de ontvangst van de bieten reeds afgelopen eind december.

Dat de opbrengsten per hectare enorm tegen vielen, is voor u als bietenteler geen verrassing. Voor een fabrieksgemiddelde van 69,60 ton/ha moeten we al teruggaan tot het jaar 2016. Dit in combinatie met een laag suikergehalte van 16.55°, zorgt voor een magere suikeropbrengst van 11.518 kg per ha. Voor dergelijk lage suikeropbrengst per ha moeten we meer dan 18 jaar terugkeren in de tijd, naar het begin van de jaren 2000.

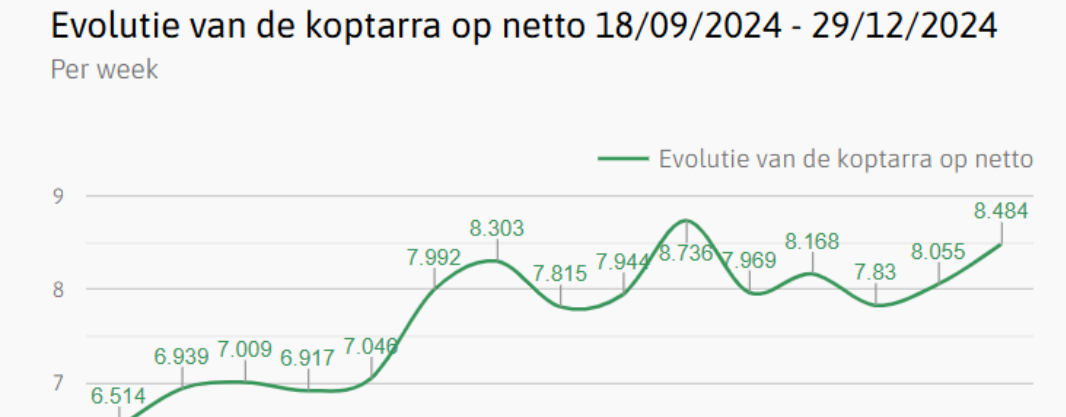

Evolutie van het gemiddelde aan verwerkte tonnen bieten per dag

Région géographique	Parcelle	Bett.	Net	Ton/ha	richesse	kop
BRA Brabant	51	317.93	19.801	62.282	16.17	9.44
COL Région des Collines	149	867.16	56.730	65.421	16.25	6.65
EEK Eeklose polders	81	571.29	39.320	68.827	16.37	7.22
FRA France/Frankrijk	45	255.64	18.440	72.131	16.77	7.51
LIM Limon	745	4.409.18	315.522	71.560	16.41	7.91
MIW Midden West-Vlaanderen	82	296.09	19.316	65.236	16.60	8.29
POP Poperinge	165	741.60	52.675	71.028	16.75	7.82
QUE Quévy	67	539.13	38.102	70.673	16.61	6.28
SAB Sable Péruwelz	29	163.58	10.960	67.004	16.12	7.25
SCH Schelde Polders	71	384.07	24.496	63.781	15.60	5.70
ZEE Zeepolder	444	2.615.94	181.235	69.281	16.98	7.20
ZLO Zandleem Oost-Vlaanderen	370	1.926.83	128.557	66.719	16.32	8.39
ZLW Zandleem West-Vlaanderen	317	1.576.29	114.616	72.712	16.61	8.27
ZOV Zand Oost-Vlaanderen	45	201.24	12.308	61.159	15.26	9.70
ZUW Zuid West-Vlaanderen	272	1.379.35	94.648	68.618	16.56	7.86
Clientèle Fontenoy	2.933	#####	#####	69.357	16.52	7.76
Livraisons à Fontenoy	2.821	#####	#####	69.605	16.55	

Wat opviel tijdens deze campagne (zie tabel) is de grote variatie tussen de verschillende streken i.v.m. het % koptarra. Een éénduidige verklaring hiervoor hebben we nog niet, wel is gebleken dat bepaalde rassen een hoger koptarra hebben, en deze in die streken ook dominant waren in de uitzaai. Maar evengoed kan een bepaald type rooier, die in een steek de bovenhand voert, zorgen voor een ander % koptarra. Uit onze analyse van de cijfers blijkt dat ook de (latere) leveringsperiode hierin een rol zou kunnen spelen, alhoewel tijdens de observaties van onze controleurs geen noemenswaardige afwijkingen bij het ontkoppen zelf zijn vastgesteld.

Opvallend hierbij is wat rond 20/22 oktober waar te nemen is: een sprong van net geen 1% in de koptarra. Zoals reeds gesteld : bij het ontkoppen zelf

zijn geen grote afwijkingen van de norm vastgesteld. Waarschijnlijk gaat het hier om een veranderende benadering van de triage op de eerste sorteerband. We willen dit uitgeklaard zien, en hebben de fabriek gevraagd om samen met ons hiervoor een éénduidige werkwijze vast te leggen, alvorens de volgende campagne zijn start maakt.

Naar volgende campagne en uitzaai toe.

Isca! legt, in tegenstelling met andere fabrieken, zijn telers geen beperkingen op in de uit te zaaien oppervlakte. Hierdoor verwacht men ook een uitzaai van iets meer dan 16.000 ha . Er is ook terug een akkoord om tot een goeie 1.100 ha bieten te laten verwerken door COSUN in Dinteloord.

In de praktijk kan u dus uw volledig contract A en B en indien mogelijk C uitzaaien. Met vrij onzekere marktvooruitzichten, willen we vanuit CoCo Vlaanderen en CoCo Isca!-Hainaut nogmaals benadrukken: wilt u het maximaal rendement per ha bereiken, dan zaait u het best tussen de 90 en de 94% van uw contract uit. U verkrijgt zo de hoogst mogelijke prijs voor al uw geleverde bieten, en bent beschermd tegen het verlies van leveringsrechten. Nu sommige aardappelproducenten hun belofte contracthoeveelheden korten, laat u uzelf niet in de verleiding brengen om dan toch iets meer bieten dan uw contract uit te zaaien : voor de prijs van overschotbieten kan men echt geen bieten telen.....

Bladluisbestrijding in bieten

Toegelaten vanaf 2-bladstadium

Noodtoelating 01/04/2025-29/07/2025

Toegelaten in suikerbieten vanaf begin sluiten rijen

www.certisbelchim.be

Voor meer informatie over producten of goedkeuringen, bezoek www.fytoweb.be
Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig.
Lees voor gebruik zorgvuldig het productinformatielabel.
Zorg ervoor dat het product of de verpakking geen water verontreinigt.

Certis Belchim
GROWING TOGETHER

Drie decennia ten dienste van de suikerbieten teelt

Sinds 1989 werkt André Wauters bij het Koninklijk Belgisch Instituut voor de Verbetering van de Biet (KBIVB). Hij heeft de evolutie van de bieten teelt in al haar facetten gevolgd: ziekten, plagen, rassenonderzoek en technologische innovaties. Als industrieel ingenieur gespecialiseerd in gewassen, heeft hij zijn carrière gewijd aan de verbetering van landbouwpraktijken en de ondersteuning van Belgische bietentelers. Met zijn jarenlange ervaring blikt hij terug op zijn carrière, bespreekt hij de uitdagingen van de sector en deelt hij zijn visie op de toekomst.

Loïs Penasse & Isabelle Roelandts

Biografie

André Wauters is afkomstig uit regio Leuven en afgestudeerd als industrieel ingenieur met een specialisatie in tuinbouw. In 1989 startte hij bij het KBIVB als veldwaarnemer en reisde hij door heel België om ziekten en plagen bij bieten op te volgen. Zijn expertise groeide snel en hij nam de leiding over het onderzoek naar bodemziekten, insecticiden en ras-resistentie tegen bio-agressoren. Vandaag coördineert hij het onderzoek binnen het instituut en blijft hij zich inzetten voor ziektemonitoring en rasseninnovatie. Gebeten door natuur, besteedt hij zijn vrije tijd aan het onderhouden van een wijngaard in Villers-la-Ville en aan zijn tuin, waar hij een collectie azalea's heeft.

Wat motiveert u in uw werk bij het KBIVB?

Wat mij fascineert, is de vrijheid in ons onderzoek. We werken aan belangrijke thema's voor de sector, maar hebben veel ruimte om de beste oplossingen te vinden. Het vermogen om na te denken, te innoveren en een onafhankelijke wetenschappelijke aanpak te behouden, is essentieel.

Wat waren de belangrijkste momenten in uw carrière?

De afschaffing van de suikerquota was een keerpunt voor het KBIVB. We gingen van 25 naar minder dan 20 werknemers, wat een herstructurering vereiste. Een andere cruciale fase was mijn inzet voor rassen met tolerantie tegen rhizomanie en nematoden. Ik was ervan overtuigd dat deze resistenties noodzakelijk waren, maar het heeft jaren geduurd om de sector te overtuigen.

In 1999 kreeg ik ook de taak om het volledige rooiproces van onze proefvelden te herzien. We ontwikkelden een methode waarbij enkel de vier centrale rijen van een perceel met zes rijen werden gerooid, om randinvloeden in rassenproeven en proeven met fungiciden en bemesting te vermijden. Om dit mogelijk te maken, hebben we een Zweedse Edenhall 4-rijige rooier laten aanpassen aan onze experimentele behoeften. Dit rooisysteem, dat nog steeds in gebruik is, blijft uniek en volgens mij het meest nauwkeurige.

Daarnaast heb ik de modernisering van het tarracentrum begeleid, zodat het aangepast was aan het nieuwe rooiproces en we een betrouwbare en consistente analyse van de geoogste bieten konden garanderen. Deze technische aanpassingen hebben de betrouwbaarheid van onze proeven aanzienlijk verbeterd en blijven een belangrijke vooruitgang in onze methodologie.

Hoe is het KBIVB de afgelopen jaren geëvolueerd?

Vroeger lag onze focus op het maximaliseren van de opbrengsten. Vandaag draait alles om het optimaliseren van de rendabiliteit. Door de prijsvolatiliteit en de afschaffing van de quota is het economisch evenwicht cruciaal geworden. Daarnaast zijn milieuvraagstukken, zoals inputbeheer en duurzaamheid, niet meer weg te denken.

Door de prijsvolatiliteit en de afschaffing van de quota is het economisch evenwicht cruciaal geworden.

Wat is de missie van het KBIVB?

Onze taak is om technische adviezen te geven aan telers en tegelijkertijd de concurrentiekracht van de bietenteelt te behouden. We testen nieuwe technieken, evalueren genetische vooruitgang en analyseren de economische impact van innovaties. Het doel is om objectieve en onafhankelijke aanbevelingen te geven, vrij van commerciële druk, zodat telers rendabele en duurzame praktijken kunnen toepassen.

Hoe ziet u de evolutie van de bietenteelt in het licht van klimaat- en economische uitdagingen?

Op een bepaalde manier heeft de bietenteelt geprofiteerd van de klimaatverandering. De opbrengsten zijn de afgelopen 30 jaar aanzienlijk gestegen en België blijft een ideale regio voor bietenteelt. We hebben voldoen-

de neerslag, in tegenstelling tot andere regio's waar irrigatie noodzakelijk is. Toch blijven marktfluctuaties en regelgevingen op het vlak van milieu grote uitdagingen. De biet is een veerkrachtig gewas, maar moet zich blijven aanpassen.

Welke onderzoeksprojecten bieden de beste vooruitzichten voor de toekomst?

Rassenveredeling zal een sleutelrol spelen. We moeten robuustere variëteiten ontwikkelen die bestand zijn tegen ziekten en klimaatstress. Daarnaast zal het optimaliseren van landbouwmiddelen (meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen) cruciaal zijn. Maar belangrijk is dat nieuwe technologieën toegankelijk blijven voor telers, vooral voor kleinere familiebedrijven.

Bietenteelt wordt vaak als een duurzame teelt gezien. Wat vindt u daarvan?

Dat klopt helemaal! Al in de jaren 80 waren we pioniers met de gerichte toepassing van stikstof, de minimale dosering van herbiciden en geïntegreerde plaagbestrijding. Vandaag wordt veel over duurzaamheid gesproken, maar de bietenteelt was hier al een voorloper in. We moeten deze inspanningen voortzetten, zonder telers te overbelasten met onrealistische eisen.

Waarom raadt het KBIVB het gebruik van koper in bladmeststoffen niet aan?

Het is niet zo dat we tegen koper zijn. Maar volgens de wetgeving moet een product dat wordt gebruikt om een ziekte te bestrijden, officieel als gewasbeschermingsmiddel zijn goedgekeurd. Meststoffen mogen niet voor deze doeleinden worden ingezet. Dit betekent dat het

juridisch niet conform is. Bovendien hoopt koper zich op in de bodem en kan het milieuproblemen veroorzaken. In sommige wijnbouwgebieden wordt het zelfs als een verontreinigende stof beschouwd. Daarom kunnen wij het gebruik ervan niet aanbevelen.

Vandaag wordt veel over duurzaamheid gesproken, maar de bietenteelt was hier al een voorloper in.

Welke raad zou u geven aan jonge mensen die zich willen richten op landbouwonderzoek en innovatie?

Wees gepassioneerd en nieuwsgierig! Landbouwonderzoek is een sector die voortdurend evolueert. Het is belangrijk om goed te luisteren naar telers en onderzoek af te stemmen op hun reële behoeften. Flexibiliteit en bereidheid om bij te sturen zijn essentieel. Een goede onderzoeker moet niet vasthouden aan een doodlopende piste, maar in de schoenen van de landbouwer gaan staan om werkbare oplossingen te vinden.

Wat wenst u voor de toekomst van de bietensector?

Dat de biet een vaste waarde blijft in de rotaties, dat jonge landbouwers geïnteresseerd blijven in dit gewas en dat het economisch rendabel blijft. Ik hoop ook dat landbouw in de handen van landbouwers blijft en niet volledig wordt overgenomen door machines.

Dank je wel, André, voor dit boeiende interview!

**Dé Brede Weersverzekering van telers voor telers
Vereenigde Hagel biedt kwaliteit en zekerheid
Vraag een vrijblijvende offerte aan**

VEREINIGTE HAGEL | Postbus 7 | NL 9422 ZG SMILDE | T.: +32 592 415581 | info@vereenigde-hagel.be
d.dessomviele@vereenigde-hagel.be | T.: 0479 017025 | www.vereenigde-hagel.nl

KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT TOT VERBETERING VAN DE BIET VZW
Molenstraat 45, B-3300 Tienen—info@irbab.be—www.irbab-kbivb.be

De suikerbiet en haar teeltechniek

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIET & CICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

FAR-MEMO 2025

door Wout Joris & Cyrille Crismer

2024 werd gekenmerkt door erg natte doch warme omstandigheden. De zaai werd vaak noodgedwongen uitgesteld omdat de percelen niet voldoende berijdbaar waren. De late zaai werd dan weer wel opgevolgd door een snelle opkomst van zowel de bieten als de onkruiden. Daardoor was het van groot belang om de onkruidbestrijding op tijd aan te vatten.

Reglementering

Voor het seizoen 2025 zijn er op vlak van onkruidbestrijding enkele belangrijke wijzigingen. Zo is triflusaluron-methyl, beter bekend als « Safari », niet langer erkend. Met het wegvallen van deze erkenning verliezen we een belangrijk contactherbicide in na-opkomst. Om de bestrijding van lastige onkruiden zoals varkensgras, kamille en kruisbloemigen afdoende te kunnen realiseren zonder Safari, moet er overwogen worden om de onkruidbestrijding reeds aan te vatten voor de opkomst van de bieten. Naast triflusaluron-methyl is ook S-metolachloor « Dual Gold » niet langer erkend.

Ook voor het gebruik van Conviso® One geldt er een aangepaste regelgeving sinds 2025. Deze wordt verderop in dit artikel besproken.

Nieuwe middelen

Quindaplus is een herbicide dat 250 g/l quinmerac bevat onder de vorm van een suspensieconcentraat (SC). De toelating is geldig tot 20/02/2027. Het middel is toegelaten zowel in vooropkomst als in na-opkomst. Indien het middel voor de opkomst van de bieten wordt toegepast, mag het in na-opkomst niet meer gebruikt worden. De maximale dosis quinmerac per hectare is 0,25 kg/36 maanden. Daar quinmerac de enige actieve stof is, kan het middel meer flexibel toegepast worden in de onkruidbestrijdingsschema's omdat we niet gelimiteerd zijn door een andere actieve stof.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar de website van Fytoweb of de lijst van erkende herbiciden in de suikerbieten-teelt, die terug te vinden is op onze website.

Goede landbouwpraktijken

Spoeien van het spuittoestel: een onmisbare stap

Het reinigen van het spuittoestel na elke behandeling is van essentieel belang. Op die manier kan voorkomen worden dat er ongewild schade berokkend wordt aan andere teelten door contaminatie. Daarnaast moet vermeden worden dat er residuen van gewasbeschermingsmiddelen terechtkomen op plaatsen waar ze niet thuishoren. Deze goede landbouwpraktijk draagt bij aan een verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en aan de bescherming van de waterbronnen.

Respecteren van de emissiereductieplannen (ERP)

Voor bepaalde actieve stoffen, zoals dimethenamide-P, werden emissiereductieplannen opgesteld naar aanleiding van de overschrijding van de milieukwaliteitstoetsingswaarden. Om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water, dienen de concentraties teruggebracht te worden beneden de vastgestelde toetsingswaarden. In de emissiereductieplannen worden bijkomende maatregelen opgenomen om preventief de emissie te reduceren. Deze maatregelen zijn noodzakelijk om dergelijke actieve stoffen op lange termijn te kunnen behouden.

Respecteren van geldende bufferzones

Het respecteren van de bufferzones langs oppervlaktewateren is van essentieel belang om te vermijden dat residuen van gewasbeschermingsmiddelen in deze waterlichamen terechtkomen. Er zijn twee verschillende types van bufferzones:

- **De minimale bufferzone:** Dit zijn regionale richtlijnen, onafhankelijk van het gebruikte gewasbeschermingsmiddel. Deze variëren van 1 tot 5 meter in akkerbouwteelten, afhankelijk van de aanwezigheid van een al dan niet nitraatgevoelige teelt, het gebiedstype en het te beschermen landschapselement (VHA waterloop, oppervlaktewaterlichaam).
- **De bufferzone vermeld op het etiket:** deze bufferzones zijn gekoppeld aan een specifiek gewasbeschermingsmiddel en worden vermeld op het etiket. Deze maatregelen zijn verplicht nabij een waterloop of nabij wegen die leiden naar een waterloop.

Het is steeds de meest ruime bufferzone die van kracht is.

Naast het respecteren van de bufferzones is ook het gebruik van driftreducerende technieken verplicht. In Vlaanderen is een minimum van 75% verplicht. Er zijn verschillende manieren om hieraan te voldoen, zoals bijvoorbeeld de keuze van de spuitdop. Daarnaast kan het spuittoestel uitgerust zijn met andere driftreducerende technieken, zoals luchtondersteuning, afgeschermd spuitboom, verlaagde spuitboom met boomstabilisatie,...

Een gedetailleerde lijst is terug te vinden via Fytoweb: <https://fytoweb.be/nl/handleiding/gewasbescherming/bescherming-van-het-oppervlaktewater-bij-het-gebruik-van>

Het naleven van deze goede landbouwpraktijken is enerzijds van groot belang om de kwaliteit van de waterlichamen te verzekeren. Anderzijds zijn ze erg belangrijk om gewasbeschermingsmiddelen op lange termijn te kunnen behouden. Het beredeneerd en correct omgaan met de geldende maatregelen is de sleutel tot een duurzame en verantwoorde landbouw.

IPM: probleemonkruiden

Korte herinnering aan 2 belangrijke probleemonkruiden, **doornappel** en **knolcyperus**, die deel uitmaken van het IPM maatregelenpakket.

Datura stramonium

Datura stramonium of doornappel is een onkruid dat steeds meer en meer aanwezig lijkt te zijn op de landbouwpercelen in onze streken. Deze plant kan meer dan 1 meter hoog worden en wordt vooral gekenmerkt door zijn specifieke geur. De plant ontwikkelt witte bloemen en uit elke bloem worden gestekelde doosvruchten gevormd. Deze bevatten honderden zaden die zeer lang kiemkrachtig kunnen blijven. De plant is een typische voorjaarsbloei en de opkomst is erg gespreid. Het is belangrijk om te weten dat de plant erg toxisch is door de aanwezigheid van hallucinogene alkaloiden in alle plantendelen.

Het spreekt voor zich dat de verspreiding van deze plant steeds vermeden moet worden. Eens de plant aanwezig is in uw perceel,

Links: pluimvormige bloeiwijze van knolcyperus
Rechts: doornappel in bloei

moet vermeden worden dat deze zaad kan gaan vormen. Er kan op regelmatige basis gemaaid worden of de plant kan volledig verwijderd worden uit het perceel (boven- en ondergrondse plantendelen) voor de zaadvorming. Door zijn toxisch karakter is het belangrijk om steeds beschermende kledij te dragen.

De bestrijding van doornappel werd ook opgenomen in het maatregelenpakket van de IPM-checklist. Voorlopig nog een niveau 2 maatregel, maar in 2026 wordt het een verplichting.

In suikerbieten heeft clomazone « Centium » werking op doornappel. Bij grotere haarden kan clopyralid « Matrigon » wenselijk zijn bij de bestrijding. Daar de opkomst gespreid over het seizoen verloopt, is het aan te raden de percelen regelmatig te controleren om eventueel te fractioneren.

Cyperus esculentus

Cyperus esculentus of knolcyperus is ook een probleemonkruid waarvan de bestrijding reeds werd opgenomen in het IPM-maatregelenpakket.

Het is een meerjarige plant die 25 tot 65 cm groot kan worden. De bladeren zijn lang en smal. De stengel lijkt driehoekig. Overwinteren doet de plant als ondergronds knolletje en de voortplanting verloopt vegetatief door de vorming van uitlopers. Zo kan 1 knolletje al snel uitgroeien tot een besmetting van enkele vierkante meters.

De teelt van bol- en knolgewassen is uitgesloten, daar de oogstmachines van deze gewassen een te groot risico vormen voor de verspreiding van de knolletjes.

Aanbevelingen FAR-systeem

Voor-opkomst bespuiting

Zonder Safari in 2025 kan de voor-opkomstbehandeling sterk aan belang winnen om de na-opkomstbehandeling even efficiënt uit te voeren als voorheen. In het algemeen wordt een voor-opkomstbehandeling aangeraden in geval van:

- Vroege uitzaai van de bieten
- Hoge onkruiddruk op het perceel

1	Goltix SC 1 – 2 l/ha	
2	Goltix SC 1 – 2 l/ha	Centium 36CS 0,05 – 0,06 l/ha
3	Goltix Queen/Kezuro 2 – 3 l/ha	
4	Goltix Queen/Kezuro 2 l/ha	Centium 36CS 0,05 – 0,06 l/ha

- Moeilijke onkruiden die in na-opkomst moeilijk bestreden kunnen worden

Bij een late uitzaai, en dus snelle opkomst van de bieten, is het vaak minder interessant om in voor-opkomst reeds te starten.

Combinaties die in het verleden hun efficiëntie reeds bewezen hebben:

VOOROPKOMST : hoeft geen standaard te zijn!		
Deze kan :		
- de onkruidopkomst van breedbladige onkruiden sterk beperken of onkruiden "gevoeliger" maken voor de NO behandelingen		
- kan nuttig zijn indien NO door natte omstandigheden pas laat kan starten		
Deze kan weggelaten worden bij :		
- het tijdig uitvoeren van de eerste NO behandeling		
- zeer late zaai		
- velden waar weinig onkruiden of probleemonkruiden worden verwacht		
- zeer droge omstandigheden = beperkte werking van deze bodemherbiciden		
Deze wordt (max. 48 uren na zaai) aangeraden bij :		
- velden met probleemonkruiden, qua aantal en soort (zie hieronder)		
Verwachte dominante flora	Product	Dosis/ha in normale grond
Sterke bezetting van melganzevoet	'CENTIUM' ^(*2)	50ml/ha
Indien ook kamille	+ 'GOLTIX'	1,5 à 2 l of kg/ha)
Kamille (sterke aanwezigheid)	'GOLTIX' ^(*3)	2 kg of l/ha ^(*1)
hondspeterselie, kamille, kleeftkruid	GOLTIX QUEEN' "KEZURO" ^(*4)	1,5 - 3 l/ha
OPMERKINGEN : 'FRONTIER ELITE' in VO = VERBODEN (erkend vanaf 4 blad stadium biet) kan leiden tot plantenverlies in natte omstandigheden.		
(*1) Zware gronden : dosis vermeerderen met een factor 1,5 wanneer toegelaten.		
(*2) 'Centium' : afgeraden als VO in lichte of humusarme gronden, indien veel regen. Max. 200 ml Centium in VO en NO samen.		
(*3) Voor alle producten 'Goltix' aan 700 g/l is de max. totale dosis 5l/ha/jr.		
(*4) Maximale dosis van 'Kezuro' is 3,5 l/teelt. Maximale dosis van 'Goltix Queen' is 6 l l/teelt.		

SPUITVOLUME
goede werking tussen 200 en 300 l/ha
250 tot 400 l/ha aanbevolen bij droog weer en/of op afgeharde onkruiden
CICHOREIOPSLAG en DISTELS
'Matrigon 100 g/l' (1,2 tot 1,5 l + olie) op meer ontwikkelde planten (niet in FAR-mengsel)

De aanwezigheid van voldoende bodemvocht is belangrijk voor een goede werking van de bodemmiddelen. In droge omstandigheden kan de werking wel eens tegenvallen.

We raden sterk aan de behandeling ten laatste 2 à 3 dagen na de zaai uit te voeren. Een vooropkomst is geen synoniem van later te behandelen in na-opkomst!

Na-Opkomst

Wanneer ingrijpen?

Het is belangrijk om reeds vanaf het kiemlobstadium van de onkruiden in te grijpen met behandelingen aan lage dosering. Indien de aanwezige flora herkend kan worden, kan het onkruidbestrijdingsschema aangepast worden voor een maximale werkzaamheid. Na de eerste FAR-behandeling moet er systematisch behandeld worden om de 6 à 8 dagen voor een geslaagd resultaat. Na de derde FAR behandeling, bij het bereiken van het 4-bladstadium van de bieten, kan er mechanische onkruidbestrijding overwogen worden indien de weersomstandigheden het toelaten.

Welke middelen en doseringen?

De middelenkeuze is voor een groot stuk afhankelijk van de aanwezige onkruiden, maar ook van het stadium waarin onkruid en gewas zich bevinden. Desondanks zijn er toch enkele vaste waarden.

In normale omstandigheden geldt de basis:

- o 0,7 l/ha 'Betanal 160'
- o 0,2 l/ha 'Tramat 500'
- o 0,5 l/ha 'Goltix'
- o 0,5 l/ha olie

Voor de bestrijding van kruisbloemigen, varkensgras, zwarte nachtschade,... wordt "Matrigon" aanbevolen. Enig groeizaam weer is noodzakelijk daar het een groeistof betreft. Fractioneren kan indien op kleine onkruiden gewerkt wordt. 1 toepassing is evenzeer mogelijk bij meer ontwikkelde onkruiden.

Bij aanwezigheid van voldoende bodemvocht kan er gerekend worden op voldoende werkzaamheid van bodemherbiciden als "Goltix", "Kezuro", "Frontier Elite" en "Centium". Zonder "Safari" in na-opkomst kan het aangewezen om na te denken over een voor-opkomst toepassing met een bodemmiddel.

Optimale condities

- Hoge relatieve vochtigheid (>70%) en weinig wind, bij voorkeur vroeg 's ochtends of bij valavond.

FAR SYSTEEM in NAOPKOMST - BESTRIJDING DICOTYLE ONKRUIDSOORTEN		
dosissen in deze tabel voor KIEMLOBSTADIUM ONKRUID tot 2 BLAD stadium ONKRUID		
GEBRUIK STEEDS DE LAAGSTE VERMELDE DOSIS (l/ha) VOOR ONKRUIDEN IN HET KIEMLOBSTADIUM		
Dominante onkruidsoorten	CONTACTMIDDELEN Componenten "F" en "A"	+ BODEMHERBICIDE Component "R"
Klassieke flora : flora die hieronder niet vermeld staat	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg of l of 'FRONTIER' (*d) 0,3 - 0,5 l
Melganzevoet (*a), (uitstaande) melde, varkensgras, kamille, duivenkervel, akkerviooltje	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg of l + 'VENZAR 500 sc' + max. 150 ml
papegaaiëkruid, opslag van facelia, melkdistel, veerdelig tandzaad, stekelnoot, Herik, knopherik, koolzaadopslag, varkensgras, kamille, bingelkruid	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg of l of 'FRONTIER' (*d) 0,3 - 0,5 l
Hondspeterselie, gevlekte scheerling	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c) + Matrigon (*2)	'KEZURO' ^(*6) 0,75 - 1,2 l in functie van de ontwikkeling van het onkruid (zie tabel IFAR-dosis) 'GOLTIX QUEEN' 'GOLTIX' 0,5 - 1 kg of l of 'TANARIS' (*5) 0,3 - 0,6 l (in functie van de ontwikkeling van het gewas) of 'FRONTIER' (*d) 0,3 - 0,5 l of 'CENTIUM' + 50 ml 'FRONTIER' (*4) + 0,3 - 0,4 l
Zwarte nachtschade, hanepoot	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg of l of 'FRONTIER' (*d) 0,3 - 0,5 l
Bingelkruid, melganzevoet, hondspeterselie, gevlekte scheerling, zwaluwtong, varkensgras, perzikkruid, zwarte nachtschade, kruiskruid en kleeftkruid	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - kg/ l CENTIUM ^(*4) 50 ml
Gemengde flora : Melganzevoet, varkensgras, hondspeterselie samen met bingelkruid, melde, koolzaad of samen met kruisbloemigen Papegaaiëkruid	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg ou l + 'VENZAR 500 sc' + max. 150 ml of 'FRONTIER' (*d) 0,3 - 0,5 l of 'CENTIUM'- 50 ml 'FRONTIER' (*4) + 0,3 - 0,4 l
Hondspeterselie, gevlekte scheerling, veerdelig tandzaad, stekelnoot en doornappel	'BETANAL 160' 0,7 (*a) - 1,5 + 'TRAMAT 500' 0,15 - 0,3 (*b) '+ olie 0,5 - 1 (*c) + Matrigon (*2)	'GOLTIX' 0,5 - 1 kg ou l
(*a) In geval van belangrijke bezetting van melganzevoet : bij eerste behandeling dosis 'Betanal' verhogen met 50%		
(*b) De dosis 'TRAMAT 500' mag 0,3l/ha niet overschrijden in het kiemlobstadium van de biet		
(*c) zie kader gebruik van minerale of plantaardige olie		
(*d) 'FRONTIER' nooit voor 4 blad stadium van de biet, indien toegepast in mengsel mag men max. 0,5 l 'FRONTIER' gebruiken.		
(*2) Matrigon toegepast vanaf het 1-blad stadium van het onkruid en vanaf het 2-blad stadium van de biet en bij groeizaam weer.		
(*3) Toevoeging van VENZAR 500 sc voor uitstaande melde kan worden toegepast vanaf begin 2-blad van de biet aan maximum 150 ml (wettelijk : te fractioneren met interval 7 tot 14d, totaal max. 1l/ha, max. 500 g lenacil/ha/ 3jaar), afgeraden in koude en natte omstandigheden of op lichte gronden.		
(*4) 'CENTIUM' kan toegepast worden in menging met 'Betanal' en 'Tramat' (best SC/SE formuleringen). Mengen met 'Goltix' aan lage dosis (0,3-0,5 l/ha max.) is mogelijk en noodzakelijk indien ook melde aanwezig is op het perceel. Mogelijkheid voor 20-30 ml in het 2-blad stadium van de biet. 'CENTIUM' niet mengen met 'Venzar' of grassenmiddelen. In situaties waar zowel melde als bingelkruid voorkomt op het perceel en men zowel 'Venzar' als 'CENTIUM' wenst te gebruiken in de FAR behandelingen, positioneer dan de 'Venzar' bij NO2 en pas dan 'CENTIUM' toe bij NO4/NO5. Voor het toepassen van grassenmiddelen dient men minstens 5 dagen te laten tussen een FAR behandeling met 'CENTIUM' en de toepassing van een grassenmiddel. De dosis (100ml/ha 'CENTIUM', toegepast zonder 'Betanal' of 'Tramat') of (50ml 'CENTIUM' + 0,3-0,4 l 'FRONTIER') kan als laatste behandeling om nawerking te garanderen. Om een goede nawerking van 'CENTIUM' te garanderen moet de cumulatieve dosis 120 à 150 ml zijn. Bij toepassing van 'CENTIUM' treedt tijdelijke witverkleuring van de bieten op, indien de gebruiksvoorwaarden gerespecteerd worden zijn deze zonder gevolg voor de opbrengst. Max 200ml/ha		
(*5) 'TANARIS' mag toegepast worden vanaf uitgestrekte kiemlobstadium - eerste blad zichtbaar (BBCH 10) en 2-blad stadium (BBCH 12) aan maximum 0,3l/ha (1 toepassing), en vanaf het 4 blad stadium tot het 8 blad stadium van de bieten aan maximum 0,6l/ha (legaal : te fractioneren (1-2 toepassingen) met een interval van minstens 7 dagen tussen twee behandelingen, max. 0,25kg quinmérax/36 maanden)		
(*6) 'KEZURO' mag toegepast worden in vooropkomst en in na-opkomst vanaf het stadium kiembladeren horizontaal ontvouwen - eerste blad zichtbaar tot 8 bladeren ontvouwen (BBCH 10-18) met een maximum van 3,5l/ha product per teelt, gefractioneerd; 'GOLTIX QUEEN' mag toegepast worden in vooropkomst en in na-opkomst vanaf het stadium kiembladeren horizontaal ontvouwen - eerste blad zichtbaar tot 9 of meer bladeren ontvouwen (BBCH 10-19) met een maximum van 6 l/ha product per teelt, gefractioneerd. (max. 0,25kg quinmérax/36 maanden, max. 3,5kg metamitron/ 12 maanden)		

FAR-DOSIS (aan te passen aan het onkruidstadium)					
FAR-component	Product en gehalte	STADIUM VAN HET ONKRUID ^{(*)1}			
		Onkruid in KIEMLOB	Onkruid in 2-BLAD	Onkruid in 4-6 BLAD	Max. dosis
F	'BETANAL 160'	0,6 - 0,8 l ^{(*)2}	1 (-1,5) l	2 - 3 l	6 l ^{(*)4}
A	TRAMAT 500'	0,15 - 0,25 l ^{(*)2}	0,3 (-0,4) l	0,6 - 0,8 l	2 l ^{(*)5}
R	'GOLTIX 700'	0,5 l of kg	0,5-0,75 l of kg	1 l of kg	5 l of kg ^{(*)6}
	'GOLTIX QUEEN'	0,75-1,0 l	1-1,5 l	1,5-2 l	6 l ^(*)6,7)
	'KEZURO'	0,75-1,0 l	1-1,25 l	1-1,5 l	3,5 l ^(*)6,7)
	'TANARIS'	0,3 l	0,3 - 0,6 l	0,6 l	1,5 l ^(*)7)
	'CENTIUM'	0,04 - 0,05			0,2 ^(*)3)
	of 'FRONTIER'	Niet vóór het 4-bladstadium van de bieten			0,35 - 0,5 l
(*)1 Het bietenstadium heeft weinig belang voor een FAR (B/T/G) zolang de dosis 'Tramat 500' 0,3 l/ha in het kiemlobstadium niet overschreden wordt. Het is raadzaam om de dosis te verhogen indien de weersomstandigheden het niet toegelaten hebben om de NO1 uit te voeren vanaf de opkomst van de eerste onkruiden en/of een interval van maximum 6 tot 8 dagen tussen NO1 & NO2 te respecteren.					
(*)2 Hoogste dosis bij een belangrijke bezetting van melganzevoet, melde, bingelkruid, varkensgras of kleeftkruid.			(*)5 Dosis ethofumesaat beperkt tot 1.000 g/ha w.s./ 36 maanden		
(*)3 Dosis clomazon is beperkt tot 72 g/teelt.			(*)6 Dosis metamitron is beperkt tot 3.500 g/ha w.s./jaar.		
(*)4 Dosis fenmedifam beperkt tot 960 g/ha w.s. per jaar.			(*)7 Dosis quinmerac is beperkt tot 250 g/ha w.s./ 3 jaar.		

GRASSENBESTRIJDING										
Opmerkingen :										
- Voor de bestrijding van duist is het afgeraden om te fractioneren in de FAR, pas steeds de volle dosis toe, in geval van resistentie werken de dim's beter dan de fop's.										
- Fractionering wordt afgeraden zeker op zware gronden of waar resistentie wordt verwacht.										
- Niet alle producten kunnen aan volle dosis in het FAR mengsel toegepast worden, niet aan alle producten moet olie toegevoegd worden (zie in tabel), alle dosissen zijn uitgedrukt in l/ha.										
- Voor kweek behandel in 20 à 30 cm stadium, niet toepassen in FAR, indien 2 behandelingen gebeuren, voer 2de behandeling uit op kweek hersteld van de voorgaande grasbestrijding om een goede werking van het product te garanderen.										
- 'CENTIUM' mag nooit gemengd worden met grassenmiddelen, als regel kan men best 5 dagen laten tussen de behandeling met een grassenmiddel en de toepassing van 'CENTIUM'.										
Actieve stof	SELECT Prim ^(a) clethodim		FOCUS Plus ^(b) cycloxydim	AGIL ^(c) propaquizafop		FUSILADE Max ^(e) fluazifop-P-butyl		TARGA Prestige en Targa Megamax ^(f) quizalofop-P-ethyl		PANTERA quizalofop-P-tefuryl
GRASSOORT	lage dosis	volle dosis	volle dosis	lage dosis	volle dosis	lage dosis	volle dosis	lage dosis	volle dosis	volle dosis
Duist	-	1	2	2 x 0,2	0,75-1	2 x 0,5	1	2 x 0,25	1-1,5	2.25
Hanepoot	2 x 0,5	1	2	2 x 0,2	0,75-1	2 x 0,5	1	2 x 0,25	1-1,5	2.25
Wilde haver	2 x 0,5	1	2	2 x 0,4	1-1,2	-	1.5	2 x 0,4	1,25-1,5	2.25
Graan (opslag)	2 x 0,5	1	2	-	0,75-1	-	1.5	-	1,25-1,5	2.25
Raigras	2 x 0,5	1	-	-	1-1,2	-	1.5	-	-	2.25
Windhalm	2 x 0,5	1		-	0,75-1	-	1.5	-	1-1,5	2.25
Straatgras éénjarig	2 x 0,5	1	-	-	-	-	-	-	-	2.25
Kweekgras	-	2,5 of 2 x 1,25	45416	-	1,5 of 2 x 0,75	2 x 1,5	3	2 x 1,5	3	2.25
Olie vereist ^{(*)1}	NEEN ^{(*)1}		NEEN ^{(*)1}	JA		NEEN ^{(*)1}		JA		NEEN
(a)- dosis 2 x 0,5l kan in 1-2 blad stadium van hanepoot, raigras, graanopslag, wilde haver, dosis 1 x 1l voor 2-4 blad stadium van deze grassen / - max. 0,5 l toevoegen aan FAR mengsel.										
(b)- tot 2 l/ha in FAR mengsel.										
(c)- vanaf 0,75l/ha niet in mengsel met FAR toepassen / - voor uitstoeiing 0,75l, na uitstoeiing 1,0l / - 2 x 0,4 l kan indien 1 à 2 blad stadium van de wilde haver.										
(d)- max. 1 toepassing per 36 maanden.										
(e)- vanaf 1 l niet toepassen in FAR mengsel / max. 3l/ha/jaar / - max. 2 toepassingen per jaar.										
(f)- maximum 1l/ha toevoegen aan FAR mengsel.										
(1*)- een additief (enkel olie) kan wel vereist zijn indien het grassenmiddel in een FAR-mengsel toegepast wordt.										

- Gematigde omstandigheden: ideaal voor contactmiddelen als ('Betanal', 'Tramat').

Bij zeer warme omstandigheden (+22°C): beperk de hoeveelheid olie tot 0,5 l/ha om gewasschade te vermijden. Het aanpassen van de middelenkeuze en de doseringen in functie van de weersomstandigheden en de ontwikkeling van de onkruiden is essentieel voor een selectieve en efficiënte onkruidbestrijding.

Conviso® One

Vanaf 2025 zijn er ook nieuwe voorwaarden wat betreft de toepassing van Conviso® One in suikerbieten. Er zullen twee manieren zijn om het herbicide toe te passen. Hetzij onder de vorm van één vollevelsbehandeling, hetzij via twee gelokaliseerde toepassingen.

1 enkele toepassing

Één toepassing aan 1 l/ha is toegelaten in BBCH 10-12 stadium van de bieten, dit wil zeggen vanaf het ontluiken van het eerste blad tot en met het 2-bladstadium van de bieten. Volgende regels blijven eveneens geldig

- 20 meter bufferzone t.o.v. oppervlaktewater
- 90% driftreducerende techniek

2 toepassingen

2 toepassingen aan 0,5 l/ha zijn toegelaten indien:

- Ze uitgevoerd worden in BBCH 10-18, dit wil zeggen vanaf het ontluiken van het eerste blad tot en met het 8-bladstadium van de bieten.
- Maximum 60% van het perceel behandeld wordt onder de vorm van een band- of strokenbespuiting.

Behandel ten laatste als melganzevoet het 2-bladstadium bereikt heeft

- 20 meter bufferzone t.o.v. oppervlaktewater
- 75% drifteducerende techniek

Het blijft uiterst belangrijk om de percelen goed op te volgen en ten laatste te behandelen bij het bereiken van het 2-bladstadium van melganzevoet, melde of ereprijs. Daarnaast is het sterk aanbevolen om Conviso® One toe te passen met olie en in menging met minstens één herbicide met een ander werkingsmechanisme ('Betanal', 'Tramat', 'Centium', 'Frontier', ...) om problemen met resistentieontwikkeling bij onkruiden te vermijden.

Het spreekt voor zich dat dit onkruidbestrijdingssysteem enkel gebruikt kan worden in combinatie met Conviso Smart variëteiten. Daarbij moet ook opgelet worden met de vorming van drift naar buurpercelen die ingezaaid zijn met klassieke rassen.

Band of strokenbespuiting, wat met de tussenrij?

Voor de tussenrij zijn er twee mogelijkheden:

- Mechanische onkruidbestrijding: in de tussenrij kan gekozen worden om mechanische onkruidbestrijding toe te passen. De voorwaarde is dat de klimatologische omstandigheden gunstig zijn hiervoor. Voldoende droge omstandigheden tijdens en na de behandelingen is noodzakelijk om efficiënt te kunnen werken. De bandbespuiting zou gecombineerd kunnen worden met een schoffeldoorgang, om het aantal werkgangen en dus de kosten te beperken. Het blijft echter aangegeven om voor de rijsluiting een bodemmiddel toe te passen voor voldoende nawerking.
- Klassieke FAR behandeling: De gelokaliseerde behandeling van Conviso® One kan gecombineerd worden met FAR behandelingen die vollevels toegepast worden. Het is belangrijk om te vermelden dat bij deze behandelingen steeds op kleine onkruiden in kiemlobstadium gewerkt moet worden.

Één Conviuso® One behandeling: hoe houden we het proper tot aan de rijsluiting?

Wanneer Conviso® One eenmalig toegepast wordt voor het 2-bladstadium van de bieten, zal dat in veel gevallen niet volstaan om het perceel proper te houden tot aan de rijsluiting. Na deze eerste behandeling zal het nodig zijn om verder te behandelen volgens een klassiek FAR schema. Tussen 2015 en 2018 heeft het KBIVB verschillende beproevingen gedaan rond de eenmalige toepassing van Conviso® One. Het vervolgschema zal altijd gekozen moeten worden in functie van de onkruiddruk die specifiek aanwezig is op het perceel.

Een mogelijk schema zou kunnen zijn:

- **T1 (melganzevoet maximum 2 bladeren):**
1 L/ha Conviso® One + 'Betanal' 1 – 1,5 L/ha + 'Tramat' 0,3 L/ha + 'Goltix' 0,5 L/ha + olie 0,5 L/ha
- **T2 (onkruiden in kiemlobstadium):**
'Betanal' 1 L/ha + 'Tramat' 0,25 L/ha + 'Goltix' 0,5 L/ha + olie 0,5 L/ha
- **T3 (nawerking, afhankelijk van stadium bieten):**
'Frontier Elite' 0,6 L/ha + 'Centium' 0,1 L/ha

Ontwikkeling van resistentie t.a.v. ALS-herbiciden

Sinds afgelopen jaar merken we meer en meer dat er resistentie voor ALS herbiciden optreedt bij bepaalde onkruiden. Dit is voor een stuk het gevolg van de toename van het gebruik van ALS herbiciden in verschillende gewassen van de rotatie. Het is van cruciaal belang om herbiciden met een ander werkingsprincipe te mengen om het probleem van het optreden van resistentie in te dijken. Indien er een vermoeden is van resistentieontwikkeling bij bepaalde onkruiden, wordt het sterk afgeraden om Conviso® One nog langer te gebruiken.

Mechanische onkruidbestrijding

Mechanische onkruidbestrijding is een onkruidbestrijdingsstrategie waarmee de efficiëntie van het onkruidbestrijdingssysteem verhoogd kan worden met een beperking van chemische middelen. De efficiëntie is afhankelijk van meerdere factoren waaronder: de klimatologische omstandigheden, de zaaibedbereiding en het afstellen van de machine. Een vlak zaaibed met een homogeen ontwikkeld gewas zorgt voor een efficiënte doorgang. Mechanische onkruidbestrijding moet steeds uitgevoerd worden in droge omstandigheden, zonder kans op neerslag in de 48 uren die volgen op de passage. Een precieze sturing, bijvoorbeeld via camera, vergemakkelijkt het werk en optimaliseert de kwaliteit van de doorgang.

Het beheer van onkruiden tussen de gewasrijen kan uitgevoerd worden met een traditionele schoffel. Op die manier zou een chemische behandeling (gedeeltelijk) weggelaten kunnen worden. Een veelgebruikte strategie is het schoffelen tussen en in de rij vanaf het 4-bladstadium van de bieten, na enkele FAR behandelingen.

Daarnaast kan er ook aan bandspraying of rijenbespuiting gedaan worden. Bij deze techniek wordt chemische onkruidbestrijding enkel toegepast in de gewasrij. Tussen de rijen kan er dan mechanisch ingegrepen worden. De techniek biedt een interes-

sant alternatief voor het gebruik van louter chemische middelen, maar vraagt wel aangepast materiaal.

Idealiter wordt er gewerkt op onkruiden in het 2-bladstadium. Te grote, sterk ontwikkelde onkruiden zorgen ervoor dat er te diep en te agressief gewerkt moet worden. Dit kan plantenverlies in de hand werken en bovendien nieuwe onkruidzaden naar de oppervlakte brengen. Voor het sluiten van de rijen kan nog een bodemherbicide gespoten worden om het kiemen van nieuwe onkruiden te voorkomen.

Uw perceel voor onze proeven in 2026?

Het KBIVB kan steeds rekenen op de bereidwilligheid van landbouwers voor het organiseren van veldproeven. Zo zoeken we nu al suikerbietperceelen voor 2026 voor de aanleg van onkruidbestrijdingsproeven, zowel in het FAR-systeem als met Conviso® One.

Criteria perceel:

- Ligging binnen een straal van +/- 40km rond Tienen
- Al dan niet met Smart rassen (Smart ras kan voorzien worden)
- Met een aanzienlijke, specifieke, onkruidpopulatie (uitstaande melde, hondspeterselie, kamille, varkensgras, zwaluwtong)

Geïnteresseerd ? Contacteer ons !

Indien jullie problemen ervaren met specifieke onkruiden, of de onkruidbestrijding in het algemeen, aarzel dan niet om ons te contacteren:

Cyrille Crismer 0473/31.11.70

Wout Joris 0472/74.21.47

via WhatsApp of via e-mail

KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT TOT VERBETERING VAN DE BIET VZW
Molenstraat 45, B-3300 Tienen — info@irbab.be — www.irbab-kbivb.be

Speciaal Nummer Cichorei

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIET & CICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

Onkruidbestrijding (ALS2) cichorei: strategie en middelenkeuze

Een belangrijk jaar voor de cichoreiteelt

Op Europees niveau zijn er het afgelopen jaar enkele wijzigingen doorgevoerd die een belangrijke weerslag hebben op de cichoreiteelt. Zo kan er vanaf teeltjaar 2025 geen Bonalan (benfluralin) en Safari (triflusaluron-methyl) meer gebruikt worden. Daarnaast is ook Dual Gold (s-metolachloor) niet langer erkend.

Door het wegvallen van de erkenning van deze actieve stoffen wordt het middelenpakket voor de onkruidbestrijding in de cichoreiteelt wel erg gering. Cichoreiteler zullen aan de slag moeten met ALS2-rassen om Titus en hogere dosissen Boa te kunnen gebruiken bij de onkruidbestrijding.

Onkruidbestrijding ALS2-cichoreirassen

Voor het teeltjaar 2024 konden ALS2-cichoreiteler gelukkig reeds rekenen op het contactherbicide Titus. In combinatie met de toen nog erkende Bonalan kon er in veel gevallen een goed resultaat behaald worden met 3 gefractioneerde toepassingen van 20g Titus/ha.

Vanaf dit seizoen kan Bonalan niet langer gebruikt worden. Het is noodzakelijk om te anticiperen op dit probleem en daarom zorgde de sector voor een uitbreiding van de erkenning van Boa.

Het is mogelijk om vanaf dit jaar Boa in te werken voor het zaaien aan een maximale dosis van 0,375 L/ha, om de onkruidbestrijding opnieuw reeds aan te vatten voor de zaai. Bij aanwezigheid van voldoende bodemvocht kan deze behandeling zeker van toegevoegde waarde zijn voor de onkruidbestrijding in na-opkomst. De inwerking verloopt gelijkaardig aan die van Bonalan: 5 tot max. 8 cm diep en bij voorkeur met een triltand met verkruiemrol. In tegenstelling tot Bonalan is Boa niet fotolabel en dus meer flexibel inzetbaar.

Indien er geen Boa ingewerkt wordt kan er best Boa (max. 250 ml/ha) toegevoegd worden bij de voor-opkomstbehandeling met Kerb.

In na-opkomst is het aangewezen om 3 behandelingen van 15 tot 20 g/ha Titus uit te voeren. De maximale dosis Titus is 60 g/ha en mag dus niet overschreden worden. Deze dosis Titus mag gefractioneerd worden in meerdere toepassingen van verlaagde dosissen, maar de dosis per behandeling is maximum 30 g/ha, dosis die we niet aanraden omwille van mogelijke gewasremming.

Deze toepassingen kunnen aangevuld worden met een dosis Boa die afhangt van de aanwezigheid van onkruiden op het perceel. De maximale dosis Boa bedraagt 0,75 L/ha/teelt, maar het is aangewezen om te streven naar een maximale totale dosis van 0,55 à 0,60 L/ha/teelt. Dit om het risico op gewasremming van de cichorei en de volgteelten tot een minimum te beperken.

In het kader van resistentiemanagement kan het interessant zijn om ook ethofumesaat te integreren in het onkruidbestrijdingsschema, in het bijzonder in aanwezigheid van bingelkruid, maar ook in het algemeen als toegevoegde waarde bij een behandeling.

'AZ 500' wordt in de schema's behouden met dezelfde aandachtspunten als in het verleden.

Aandachtspunten bij gebruik van Boa

Totale maximale dosis = 0,75 L/ha/teelt

Maximale dosis voorzaai ingewerkt = 0,375 L/ha

Opgelet met volgteelten: wintergranen mogelijk, bij voorkeur ploegen (90 dagen tussen behandeling en volgteelt) en andere (lente)telten enkel mogelijk met ploegen.

Product ^(*)	Dosis/ha	Doelonkruid	Toepassing	Opmerkingen
T1: VOORZAAI				
BOA	0,375 L	Meerdere breedbladige éénjarige en meerjarige onkruiden.	Inwerken tot op een diepte van 5 tot 8 cm, met een werktuig van het type 'triltand' met verkrui melrol. Gebruik van een rotoreg is afgeraden.	Mogelijkheid om in te werken in het 'vals zaai bed' reeds meerdere weken voor de zaai. Het is aangewezen het zaai bed niet volledig te laten uitdrogen.
T2: VOOROPKOMST				
'KERB'	1 – 1,250 L	Éénjarige en meerjarige grassen en bepaalde breedbladige onkruiden.	Bij droog weer en 's avonds, wanneer de verdamping minimaal is, met voldoende water. Bij voorkeur direct na het zaaien omwille van de lange nawerking van de producten en voor een maximale benutting van het bodemvocht	De werkzaamheid is sterk afhankelijk van de bodemvochtigheid (lage oplosbaarheid). Let op de maximale dosis bij inzaaien van een volgteelt granen zonder ploegen!
+ BOA* (facultatief)	0 - 0,250 L	Meerdere breedbladige éénjarige en meerjarige onkruiden	*Toepassing indien BOA niet in voor-zaai werd toegepast.	
T3a: In geval van onregelmatige opkomst van cichorei 1° NAOPKOMST in het stadium OPKOMST-KIEMLOB van de cichorei				
'KERB'	0,250 L			Max. 1,25kg propyzamide/ha/12 maanden
+ TITUS	15 - 20 g	Aanwezigheid van melganzenvoet, kamille en grassen.		Maximale totale dosis 60 g/ha
+ BOA	50 - 80 ml	Kamille, herderstasje, melganzenvoet, doornappel, knopkruid, zwarte nachtschade, kruiskruid, herik, varkenskers	Dosis in functie van de onkruiddruk op het perceel!	risico op fytotoxiciteit in lichte grond en/of bij hevige regen en koude temperatuur!
+ 'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,1 % (H ₂ O)		Uitvloeier om de contactwerking van Titus te verbeteren.	100ml/100 L water
OF T3b: in geval van een regelmatige opkomst van de cichorei 1° NAOPKOMST in het stadium KIEMLOB - 1 ECHT BLAD vanaf 6 tot 7 cichoreiplanten in het 1 ^{ste} -echtblad stadium per lopende meter				
TITUS	15 - 20 g	Melganzenvoet, kamille, grassen, ...		
+ 'KERB'	0,250 L	Éénjarige en meerjarige grassen en bepaalde breedbladige onkruiden.		Max. 1,25kg propyzamide/ha/12 maanden
+ BOA (facultatief)	50 - 80 ml	Kamille, herderstasje, melganzenvoet, doornappel, knopkruid, zwarte nachtschade, kruiskruid, herik, varkenskers	Fractioneren: lage dosissen vanaf vroeg stadium voor een goede werking. Voor varkenskers fractioneer 100-200 ml vroeg. Max 0,75 l/ha	
of + 'AZ 500' (facultatief)	25 – 50 ml	Composieten, kruisbloemigen, ereprijs, dovenetels, akkerviooltje.	totale maximale dosis 200 ml/ha	Sterk afhankelijk van bodemvocht (lage oplosbaarheid), maar kan remmend zijn na hevige regen, let op op lichte grond. Vermijd kiemlob stadium.
'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,1 % (H ₂ O)		Uitvloeier om de contactwerking van Titus te verbeteren.	100ml/100 L water
T4: NA-OPKOMST vanaf het stadium 1 tot 2 ECHTE BLADEREN				
OPTIE 1 ('makkelijke' flora en weinig kieming van onkruiden tussen opkomst cichorei en 1ste na-opkomsttoepassing)				
TITUS	20 g	Maximale totale dosis 60 g/ha		
+ 'KERB'	0,25 L			
+ 'AZ'	50 - 75 ml	Opgelet met hoge dosissen AZ en eventuele neerslag kort na de behandeling		
+ BOA	80 - 100 ml			
+ 'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,1 % (H ₂ O)	100ml/100 L water		

T4: NA-OPKOMST vanaf het stadium 1 tot 2 ECHTE BLADEREN				
OPTIE 2 (snelle kieming van onkruiden tussen opkomst cichorei en 1ste na-opkomsttoepassing)				
TITUS	20 - (30*) g	*In geval van snelle opkomst van nieuwe onkruiden (maximale totale dosis 60g/ha)		
+ 'KERB'	0,25 L			
+ BOA	0,1 - 0,2 L	Doserings in functie van het aantal aanwezige onkruiden op het moment van behandelen.		
of + 'AZ 500'	50 - 75 ml	Opgelet met hoge dosissen AZ en eventuele neerslag kort na de behandeling		
of + 'TRAMAT SC'	50 - 100 ml	Bingelkruid	Maximale totale dosis 200 ml	Indien aanwezigheid van hoofdzakelijk bingelkruid, maar ook in het algemeen interessante toegevoegde waarde in het schema.
+ 'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,10%		Uitvloeier die de werking van de contact herbiciden versterkt.	100ml/100L water
T5: NA-OPKOMST vanaf het stadium 3 tot 4 ECHTE BLADEREN				
TITUS	20 g			Totale maximale dosis 60 g/ha
+ 'KERB'	0,25 L			
+ BOA	0,1 - 0,2 L		Doserings in functie van het aantal aanwezig onkruiden op het moment van behandelen	Totale maximale dosis 0,75 l/ha
+ 'FRONTIER ELITE'	0,35 L			Totale maximale dosis 1 L/ha/teelt
of + 'TRAMAT SC'	50-100 ml	Bingelkruid	Maximale totale dosis 0,2 L/ha	Indien aanwezigheid van hoofdzakelijk bingelkruid, maar ook in het algemeen interessante toegevoegde waarde in het schema.
+ 'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,1 % (H ₂ O)		Uitvloeier die de werking van de contact herbiciden versterkt.	100ml/100L water
T6a - Indien het veld onkruidvrij is: NAOPKOMST vanaf het stadium 4 tot 6 echte bladeren				
Eventueel schoffelen voor de toepassing van 'AZ' of 'FRONTIER ELITE' hieronder beschreven. Opgelet voor een perfecte werkzaamheid van de bespuiting: doppenkeuze, druk en watervolume.				
'AZ 500'	Dosis om een totaal van 200 ml te bereiken			Geen 'AZ' na het 6-blad stadium
of 'FRONTIER ELITE'	Dosis om een totaal van 1 l te bereiken (maximum 0,6 l/ha toepassing)		Late opkomst van zwarte nachtschade, kamille, knopkruid, kruiskruid of zomergrassen.	Geen 'FRONTIER ELITE' na het 8-blad stadium van de cichorei.
T6b - Indien het veld niet onkruidvrij is: NAOPKOMST vanaf het stadium 4 tot 6 ECHTE BLADEREN				
BOA	0,1 - 0,2 L		Doserings in functie van het aantal aanwezige onkruiden op het moment van behandelen.	Maximale totale dosis 0,75 l/ha
+ 'FRONTIER ELITE'	0,2- 0,4 L	Hondspeterselie, bingelkruid, zwarte nachtschade, kamille, knopkruid melkdistel, kruiskruid	Maximale dosis per behandeling: 0,6 L/ha	Maximale totale dosis 1 L/ha/teelt, geen 'FRONTIER ELITE' na het 8-blad stadium
+ 'TRAMAT SC' (facultatief)	50-100 ml	Bingelkruid (e.a.)		Maximale totale dosis 0,2 L/ha Indien aanwezigheid van hoofdzakelijk bingelkruid, maar ook in het algemeen interessant al toegevoegde waarde in het schema. Geen ethofumessaat na het 8-blad stadium van de cichorei.
+ 'TREND 90' / 'VIVOLT'	0,1% (H ₂ O)		Uitvloeier die de werking van de contact herbiciden versterkt.	100ml/100L water
T7 – vervolg van T6b NAOPKOMST tot het stadium 8 ECHTE BLADEREN maximaal				
schoffelen ter correctie vóór toepassing van 'FRONTIER ELITE' hieronder beschreven				
'FRONTIER ELITE'	Dosis om een totaal van 1 l te bereiken (maximum!)			Geen 'FRONTIER ELITE' na het 8-blad stadium
Waarschuwing: De opvolging van adviezen gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de gebruiker. Het KBIVB kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor schade aan de teelt of gebrek aan werkzaamheid. LEESAANDE DICHTEIJKETIEN VAN DE PRODUCTEN AL VOORNSZET GEBRUIKEN!				
(*1) Om de tabel niet te belasten met productnamen wordt enkel de handelsnaam van het eerste ontwikkelde product vermeld.				

Verandering vs stabiliteit

Het is klokslag vijf uur wanneer Karel de deur opent. Hoewel het rustig is in huis verraden enkele kleine details dat dat niet altijd zo is. Een ballonnetoren voor iemand die net twee werd bijvoorbeeld. De vele familiefoto's op de kast tonen een vrolijk, jong gezin. Karels kinderen zijn de tweede generatie die hier in Elst opgroeit. Samen met zijn broer vormt Karel ondertussen de vierde generatie op het bedrijf.

Lise Dehouwer

Biografie

Karel Kersten is 40 jaar oud, getrouwd en heeft twee dochters. De jongste is twee, de oudste vijf. Op zijn 21 stapte hij mee in het bedrijf. Dat die dag ooit zou komen, was als kind al duidelijk. Enkele jaren na Karel stapte ook zijn broer mee in het bedrijf. Zo nemen de twee mannen steeds meer taken over van hun moeder die de voorbije jaren het bedrijf runde. Hoewel vader altijd buitenshuis werkte als leerkracht en schepen, steekt ook hij nog steeds een handje toe waar het kan. Zo blijft de boerderij een echt familiebedrijf, de taken worden verdeeld. Met de komst van de kleindochters kwamen daar enkele taken bij. Taken die onder andere de oma met veel plezier op zich neemt.

Hoe ziet jouw bedrijf eruit?

Welke dieren heb je of welke gewassen teelt je?

Momenteel doen we nog in varkens, maar daar gaan we mee stoppen, deze week is onze laatste week. Het was altijd mijn moeder die zich focuste op de varkens. Mijn vader, mijn broer en ik hielden ons bezig met de akkerbouw. Ondertussen in mijn moeder bijna pensioengerechtigd, een goed moment dus om te stoppen met de varkens. Een bijkomend voordeel is dat zij zo wat meer tijd krijgt om te helpen met de kleindochters. Mijn vrouw werkt buitenshuis en mijn job beperkt zich niet tot de kantooruren. Net als alle jonge gezinnen kunnen we wat hulp met de kinderen goed gebruiken. Een andere reden om te stoppen met de varkens was het nieuwe vergunningenbeleid in de dierlijke sector. Het wordt steeds moeilijker om varkens te houden en de stoppersregeling voor varkenshouders bood ons een uitweg. We gaan evolueren naar een bedrijf dat enkel nog akkerbouw doet: suikerbieten, wintertarwe, spelt, erwten voor conserven en aardappelen.

In welke activiteiten heb jij je gespecialiseerd? Is dat anders dan wat je (groot)ouders deden?

Zo'n acht jaar geleden startte ik met aardappelen. De reden daarvoor was eenvoudig: de rendabiliteit van suikerbieten stond (staat) zodanig onder druk dat ik naar teelten zocht die meer opbrengst bieden. Vroeger deden we enkel aan de traditionele akkerbouw, maar we specialiseren steeds meer in aardappelen. In het begin is dat een gok, je weet niet goed waaraan je begint met zo'n nieuwe teelt. Maar het was een beredeneerde gok, de opbrengst van de aardappelen is beter.

Is er iets dat je in de toekomst zou willen veranderen aan jouw bedrijfsvoering? Bijv. specialisatie, andere gewassen/dieren, alternatieve activiteiten, opvolging ...

Voorlopig niet. Als de varkens éénmaal echt weg zijn, zal dat al een grote verandering zijn. Al denk ik soms wel na over een extra specialisatie. Maar voorlopig heb ik geen concrete plannen. Onze uitbreiding en specialisatie in

de aardappelen is ook nog maar net achter de rug. We hebben twee grote gebouwen bijgeplaatst en kochten nieuwe machines. Die investeringen moeten we nog laten zakken. Alles mag nu even stabiliseren voor we opnieuw grote veranderingen doorvoeren.

Het landbouwbedrijf leiden, neemt een groot deel van je tijd in beslag. Zijn er ook andere zaken die je bezighouden? En vanwaar die interesse/passie?

Als ik niet aan het werken ben, is mijn gezin mijn voor-naamste tijdsinvestering. Tijd voor echte hobby's is er niet. Vroeger voetbalde ik, maar dat is al lang verleden tijd. Ik heb twee jonge kinderen en dat is best pittig. Achter de kinderen aanhollen, komt het dichtst in de buurt van sport deze dagen (lacht). Maar ik ben al heel blij als ik eens een zaterdag of zondag met het gezin kan doorbrengen. Op woensdagnamiddag probeer ik af en toe om met de oudste dochter mee naar de zwembles te gaan. In de winter lukt dat beter dan in de zomer.

Ik engageer mij ook in het bestuur van de Boerenbond en was tot vorig jaar voorzitter van OPCO. Maar omdat we ondertussen geen cichorei meer telen, ben ik daarmee gestopt.

De gemiddelde burger (consument) staat steeds verder van de landbouw. Ook de politiek kent tegenwoordig meer versnippering, het beleid is globaler, denk aan Europa en de wereldpolitiek. De maatschappelijke en politieke context is dus sterk veranderd ten opzichte van de vorige generatie planters. Ben jij (nog steeds) graag landbouwer in deze context? Wat trekt je aan in deze stiel of wat had je graag anders gezien?

Ik hou nog steeds van de stiel. Wat trekt mij erin aan? Dat het een vrij beroep is, ik ben mijn eigen baas. Aan buitenstaanders is het moeilijk uit te leggen, maar boeren is ook een hobby. Ik sta ermee op en ga ermee slapen. Ik doe het met hart en ziel. En dat is nodig ook, als je die liefde voor de stiel niet hebt, dan hou je het niet vol.

Maar ook ik voel dat het steeds moeilijker wordt. Soms is het ronduit frustrerend. Alle nieuwe regels en wetten die erbij komen, maken het steeds moeilijker om je bedrijf gezond te houden. Steeds weer nieuwe beslissingen van het beleid, waar wij ons naar moeten schikken. Het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen die steeds meer verboden worden, is zoiets waar ik me veel vragen bij stel. Het verbod op neonicotinoïden bijvoorbeeld. Door dat verbod moeten we veel meer bespuiten tegen bladluizen. Of dat dan beter is voor de natuur durf ik in twijfel trekken. Maar ondertussen moeten wij wel drie tot vier keer per jaar spuiten tegen bladluizen, terwijl we vroeger niet moesten spuiten.

Boeren doe ik met hart en ziel.

Ik sta ermee op en ga ermee slapen.

Op dit moment teel jij nog bieten op jouw bedrijf. Zou dit wel eens kunnen veranderen denk je? Als dat zo is, wat zou jou ertoe aan (kunnen) zetten om van de bietenteelt af te stappen?

Voorlopig niet en ik hoop ook dat dat niet nodig zal zijn. Ik ben nog altijd een gelukkige bietenteler. Het is een vrij gemakkelijke teelt geworden die ik graag doe. Daarnaast passen bieten nog steeds goed in de gewasrotatie. Zolang we behoorlijke opbrengsten behalen ben ik blij, maar de prijs moet omhoog. Vorig jaar hadden we een goede prijs. Toen waren alle partijen tevreden. Jammer genoeg heeft dat maar één jaar geduurd. Nochtans zorgt een betere prijs voor veel meer arbeidsvreugde. Want met een slechte prijs, ook al heb je een goede opbrengst in kilo's, blijft je rendement laag. Op die manier haal je weinig voldoening uit je werk. En dat is frustrerend. Een goede opbrengst in kilo's moet net beloond worden.

Alles wat wij gebruiken in ons landbouwbedrijf wordt duurder, zowel onze vaste kosten als variabele kosten stijgen. Maar de prijs van de bieten stijgt niet mee. Tien

jaar geleden zagen we nog een significante stijging in het aantal kilo's door de veredeling van het zaad. Maar ook die stijging stagneerde de laatste jaren. Die stijging maakte dat we nog iets overhielden, maar die tijden zijn nu voorbij. De voorbije jaren zagen we zelfs een daling van de kilo opbrengst. Dat had met het weer te maken.

Zoals gezegd, de doorsnee Vlaamse burger en politici en medewerkers op kabinetten van ministeries van landbouw/omgeving staan soms heel ver af van de landbouwer. Welke boodschap zou jij hen willen meegeven?

Met de laatste verkiezingen is dat verbeterd. Op Vlaams gebied in elk geval. Op federaal niveau kan ik dat minder goed inschatten, maar ook daar heb ik een goed gevoel bij. We zien een aantal mensen uit de praktijk, die nu in de kabinetten zitten. En dat is belangrijk, want zij weten waarover ze spreken. Zo is de Waalse minister van Landbouw zelf boerin. De Vlaamse minister is ook thuis in de landbouw en één van de kabinetsmedewerkers is boerenzoon. Mensen die voeling hebben

met de praktijk dus. Hopelijk werpt dat zijn vruchten af de komende jaren. Ze zullen geen mirakeloplossingen hebben voor al onze problemen, maar ze weten op z'n minst waar de moeilijkheden zitten. Als ik hen iets mag vragen, dan is het om te zorgen voor het behoud van de bestaande gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast mogen ze ook werk maken van minder regels en het verlichten van de administratieve last die op ons weegt.

Als ik de politici één ding mag vragen, dan is het om te zorgen voor het behoud van de bestaande gewasbeschermingsmiddelen.

Hoe ervaar jij de campagne, de verwerking van de bieten, de relatie tot de suikerfabrikanten? Dit jaar of in het algemeen. Wat gaat goed en wat kan beter?

De relatie met fabrikanten is goed, ik heb een goede band met die mensen. De suikercampagne daarentegen is wat anders. Elk jaar lopen we achterop door pannes in de fabriek. Tegen het einde van de campagne is er een vertraging van drie tot vier weken. Dat is toch niet meer serieus? Ondertussen lopen onze bieten veel risico. Wij moeten als landbouwer ook zorgen dat we er staan op de dagen dat er werk is op het veld, wij zorgen ook dat onze machines onderhouden worden en in goede staat zijn. Van de fabriek verwacht ik hetzelfde. Het onderhoud van de fabriek is cruciaal. Dit moet beter kunnen, want nu ligt het risico bij ons. Het zijn onze bieten als ze rotten.

Zou je iets willen veranderen aan de manier waarop de federaties/vakbonden momenteel werken?

Een goede relatie behouden is belangrijk. Bruggen opblazen heeft geen zin, ook al ben je het niet eens. Ik denk dat men dat ook doet, daar heb ik vertrouwen in. Maar de vinger moet aan de pols gehouden worden.

Onzekerheid op de markt: Europees en mondiaal

Zowel in Europa als in de rest van de wereld zien we onzekerheid op de suikermarkt. In de Europese Unie wordt een verstoorde aanvoer en een daling van de bietenzaai verwacht. Op wereldschaal zorgen de oorlog in Oekraïne en andere politieke veranderingen voor een trend van onvoorspelbare wereldprijzen.

Martine Moyart

Verdere daling van de EU-prijzen in januari 2025

De gemiddelde prijs (af fabriek) voor termijnverkoop (meer dan een jaar vooruit) van witte suiker in de EU voor januari 2025 bedraagt € 557. In december 2024 bedroeg die prijs nog € 580. Een verdere daling van € 23 per ton.

De prijzen verschillen als volgt per regio:

- Regio 1 (Oost- en Noord-Europa): € 554/t (€ 586 in december 2024)
- **Regio 2 (BE, FR, DE NL): € 554/t (€ 570/t in december 2024)**
- Regio 3 (Mediterraan Europa): € 590/t (€ 638/t in december 2024)

In het Platts-rapport van 27 februari 2025 lijken de spotprijzen (inclusief levering) stabiel te blijven: Noordwest-Europa - 550 €/t, VK - 650 €/t, Noord-Italië - 620 €/t.

Hoe zullen de verkoopprijzen in de EU zich de komende maanden ontwikkelen? Eén van de factoren die de Europese markt in 2025 waarschijnlijk zal beïnvloeden, is de inkrimping van het bietenareaal tegen 2025/26: gemiddeld -6,5% in de EU volgens S&P Platts. De winstgevendheid van de bietenteelt staat onder druk in de EU door het verbod op een aantal actieve ingrediënten. Daardoor wordt het complexer en duurder om onkruid en plagen in bieten te bestrijden. Om nog maar te zwijgen van de mogelijke uitbreiding van het syndroom van basses richesses en andere ziekten die de opbrengst bedreigen en kunnen leiden tot een daling van de productie, zeker als het weer gunstig is voor ziekten.

In de marge van de EU is er ook het besluit van de Britse regering om neonicotinoïden te verbieden in 2025. Als deze behandeling verboden wordt, zouden sommige telers kunnen besluiten om de bietenteelt op te geven. En dat kan dan weer leiden tot een daling van het aanbod en een stijging van de suikerprijs.

Terugkeer naar de dalende wereldprijzen

De Internationale Suikerorganisatie (ISO) verhoogde zopas haar prognose voor het wereldsuikertekort voor 2024/25 tot 4,8 miljoen ton (tegenover 2,5 miljoen ton in november). De reden daarvoor is de lager dan verwachte productie in India. En toch daalden de prijzen voor witte suiker, die zich in januari nog hadden hersteld, in de laatste week van februari scherp. Tot wel € 511 per ton voor de dichtstbijzijnde termijn tot mei 2025.

Deze daling wordt deels beïnvloed door de daling van de Braziliaanse munt ten opzichte van de dollar. Deze daling zal de verwerking van suikerriet tot suiker stimuleren, wat winstgevender is dan de productie van ethanol, aangezien suiker op de wereldmarkt in dollars wordt verkocht. Bovendien zal Brazilië volgens handelaar Czarnikow een recordhoeveelheid van 43,6 miljoen ton suiker produceren! Natuurlijk moeten deze voorspellingen nog bevestigd worden. Daarvoor moeten we wachten tot april, wanneer de Braziliaanse suikerrietoogst start.

Lastenboek voor het cichoreicontract 2026

Terwijl het contract voor 2025 bij veel telers tot vragen en frustraties heeft geleid, willen we nu onze standpunten voor het contract van 2026 naar voren brengen. Het is cruciaal dat de contractvoorwaarden rekening houden met de economische en agronomische realiteit van onze bedrijven.

Loïs Penasse

Onze belangrijkste vragen:

- 1. Een eerlijke en transparante minimumprijs**
 - Rekening houden met de gestegen productiekosten van cichorei (+36% in drie jaar).
 - Gelijke aankooprijzen bij Beneo en Sensus om concurrentie te voorkomen die de teelt kan verplaatsen.
- 2. Eerlijke vergoeding van overschotten**
 - Betaling van 110% van de contractprijs voor extra tonnages, zodat telers correct worden beloond voor het risico dat zij nemen.
- 3. Afschaffing van de onterechte eind-silotarra**
 - Herinnering: momenteel wordt voor de laatste leiding uit de silo een extra tarra van 5% toegepast (voorheen 10%).
 - Wij vragen de volledige afschaffing (0%), aangezien de chicorei schoon en ontdaan van aarde wordt geleverd.
- 4. Verbetering van de logistiek en het systeem van de groen licht SMS**
 - De huidige waarschuwingstijd is te kort om de rooiwerkzaamheden efficiënt te organiseren.
 - Wij vragen een aanpassing van deze termijnen en meer flexibiliteit in de planning.
- 5. Erkenning van technische teeltuitdagingen**
 - Integratie van nieuwe rassen en aanpassing aan beperkingen door nieuwe fyto-sanitaire regelgeving.
 - Rekening houden met het verdwijnen van essentiële gewasbeschermingsmiddelen.
- 6. Duidelijk engagement voor duurzaamheid en de Green Card**
 - Wat is de toekomst van cichoreiteelt binnen de milieuvoorwaarden?
 - Financiële compensatie voor de extra inspanningen die telers leveren op het gebied van duurzaamheid.
- 7. Herziening van de klimaatverzekering**
 - Momenteel dragen de landbouwers de volledige kost van deze verzekering.
 - De kosten moeten eerlijker verdeeld worden om oneerlijke praktijken te voorkomen.
- 8. Schrapping van insecticidecoating op zaden: een risico dat enkel de teler draagt!**
 - Als deze schrapping wordt gehandhaafd, moeten er financiële en technische ondersteuningsmaatregelen komen om de toenemende agronomische risico's op te vangen.
- 9. Garantie op rendabiliteit voor zowel de fabriek als de landbouwers**
 - Een evenwichtige relatie kan alleen bestaan als beide partijen er eerlijk voordeel uit halen.

Het contract voor 2026 moet de economische levensvatbaarheid van de cichoreisector garanderen en zorgen voor een eerlijke samenwerking tussen telers en industrie. Analyseer de eisen en de voorstellen van Beneo zorgvuldig voordat u het contract ondertekent! Hoe groter onze eenheid, hoe sterker onze onderhandelingspositie als syndicaat (OPCO).

Op de hoogte blijven? Deel uw e-mailadres met uw syndicaat: lois.penasse.opco@hotmail.com.

Tiense Suikerraffinaderij introduceert innovatieve warmtepomp

De Tiense Suikerraffinaderij heeft een primeur in Europa: een innovatieve industriële warmtepomp die restwarmte hergebruikt in het productieproces. Deze duurzame technologie werd op 19 februari officieel ingehuldigd in aanwezigheid van minister-president Matthias Diependaele.

Met een thermische capaciteit van 4 megawatt kan de warmtepomp lucht en water verwarmen tot 140°C, wat de energie-efficiëntie van de fabriek verhoogt en de CO₂-uitstoot met 3.000 à 3.500 ton per jaar vermindert. Dit project is onderdeel van het Europese SPIRIT-programma, dat de inzet van industriële warmtepompen stimuleert. De installatie maakt gebruik van geavanceerde technologie van GEA en werd ontwikkeld in samenwerking met onder andere TNO en het Deens Technologisch Instituut.

Volgens Jan Ingels, Directeur Fabrieken bij Tiense Suiker, is deze innovatie een cruciale stap in de verduurzaming van de suikerproductie. Ook minister-president Diependaele benadrukte het belang van deze investering: "Dergelijke technologieën versterken niet alleen de voedingsindustrie in Vlaanderen, maar dragen ook bij aan de langetermijnvisie op decarbonisatie en energie-efficiëntie."

Südzucker verwacht dalende resultaten voor boekjaar 2024/25

Südzucker voorspelt voor het afgesloten boekjaar 2024/25 een omzet tussen 9,5 en 9,9 miljard euro, vergeleken met 10,3 miljard euro in 2023/24. Het bedrijfsresultaat voor rente, belastingen, afschrijvingen en amortisatie (EBITDA) zou uitkomen op 550 tot 650 miljoen euro, tegenover 1,138 miljard euro vorig jaar.

Voor 2025/26 verwacht Südzucker een gematigde daling van de inkomsten. De prognose voor de EBITDA ligt tussen 525 en 675 miljoen euro, en het bedrijfsresultaat zou tussen 150 en 300 miljoen euro bedragen. Deze inschattingen gaan ervan uit dat de suikerprijzen in de EU, die sinds oktober 2024 sterk zijn gedaald, significant zullen verbeteren in de campagne oktober 2025 - september 2026.

Südzucker benadrukt echter dat geopolitieke onzekerheden, zoals de voortdurende oorlog in Oekraïne en de volatilitéit van de markten, de situatie kunnen beïnvloeden. Dit geldt met name voor de toekomst van suikerimporten uit Oekraïne naar de EU.

Met deze investering zet de Tiense Suikerraffinaderij een belangrijke stap richting een circulaire en energiezuinige productie. Het bedrijf blijft inzetten op duurzaamheid en innovatie om de suikerproductie toekomstbestendig te maken.

Tereos: sterke daling van omzet en winst in het derde kwartaal

In het derde kwartaal van oktober tot december 2024 boekte Tereos een omzet van 1,39 miljard euro, een daling van 22% in vergelijking met het voorgaande jaar. De nettowinst kelderde nog sterker: van 107 miljoen euro naar 22 miljoen euro, een daling van 70%. De oorzaak? De verkoopprijs van suiker in Europa zakte van 860 euro naar 530 euro per ton vanaf oktober 2024, een daling van 38%.

Tereos wist deze daling gedeeltelijk te compenseren door suikerverkoop buiten Europa en diversificatie in zetmeelproductie. Het bedrijf gaf ook aan dat het door strikte kostenbeheersing en dalende prijzen van grondstoffen en energie de impact enigszins wist te beperken.

Cristal Union neemt suikerraffinaderij Lesaffre Frères over

Op 5 februari kondigde de Franse suikercoöperatie Cristal Union (de nummer 2 in Frankrijk) een akkoord aan met de familie Lesaffre voor de overname van Sucrerie Lesaffre Frères. De activiteiten en werkgelegenheid van de suikerfabriek blijven behouden. De commerciële activiteiten blijven in handen van Cristalco, de handelsdochter van Cristal Union, zoals dat al het geval was sinds 2006.

Deze overname zou de activiteiten van Cristal Union ten zuiden van Parijs moeten versterken. De fabriek Lesaffre beschikt over moderne installaties en een hoogwaardig decarbonisatieproces. Er worden 600.000 ton bieten per jaar verwerkt van 330 telers (op 8.000 hectare).

De transactie wacht nog op goedkeuring van de bevoegde autoriteiten.

Brazilië vreest hogere invoertarieven door Trump

Voormalig Amerikaans president Donald Trump heeft aangekondigd de invoerheffingen op Braziliaanse producten te verhogen om deze gelijk te trekken met de tarieven van andere landen.

Trump noemde de lage invoertarieven op Braziliaanse ethanol als voorbeeld van oneerlijke handelspraktijken. De Braziliaanse minister van Energie en Mijnbouw, Alexandre Silveira, reageerde scherp en noemde een Amerikaanse invoerheffing op Braziliaanse ethanol "onredelijk". Hij herinnerde eraan dat de VS en Brazilië historisch samen hebben onderhandeld over ethanol- en suikerhandel en riep op tot nieuwe handelsgesprekken over suiker.

Nieuwe suikerfabriek gepland in Kazachstan

Kazachstan overweegt de bouw van een nieuwe suikerfabriek met een jaarlijkse productiecapaciteit van 144.000 ton suiker, zo meldt het ministerie van Landbouw.

Dit project, dat de afhankelijkheid van suikerimporten moet verminderen, vertegenwoordigt een investering van 126 miljoen dollar.

De fabriek zou jaarlijks 900.000 ton grondstoffen (bieten of rietsuiker) verwerken om te voorzien in de binnenlandse vraag naar suiker.

Tereos investeert in biomethaanproductie uit landbouwafval

Op 18 februari kondigde Tereos, de grootste Franse suikerproducent, een samenwerking aan met de start-up Lénéo voor het ontwikkelen van een installatie van 200 gigawatt-uur (GWh) biomethaan per jaar op de voormalige distilleerderij van Morains (gesloten in 2023). Het project vergt een investering van meer dan 60 miljoen euro en zal 35 nieuwe banen creëren, aldus Tereos. Dit nieuwe project zal toelaten energie te produceren uit landbouwafval. De installatie zou in 2028/29 operationeel moeten zijn.

Betteraviers belges – Belgische bietentelers

Maandblad van de Confederatie van de Belgische Bietenplanters vzw

Anspachlaan 111 / 10 • 1000 Brussel

T. 02 513 68 98 • F. 02 512 19 88 • www.cbb.be • lebetteravier@cbb.be • Twitter: @cbb_nl

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Jef Cleiren, Voorzitter CBB

Uitgave en publiciteit: Isabelle Roelandts - Martine Moyart

Verantwoordelijke voor de suikerbiettechniek: KBIVB Tienen

Druk: Antilope De Bie

Jaarabbonnement: België € 24,00 • EU-land € 44,00 • Niet EU-land € 54,00

IBAN BE 70 1031 0384 3925 • BTW BE 0445.069.157